

แบบรายงานผลการวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ
ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๘
ตำบลมหาพราหมณ์
อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จัดทำโดย
นางสาววรรณิภา เพือกแดง
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล จัดทำขึ้นเพื่อให้รับทราบปัญหาและความต้องการของชุมชน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตำบลร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตรที่เกิดจากความต้องการของชุมชน โดยมีการจัดทำให้ครอบคลุมตามประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ทุกด้าน เพื่อจัดทำเป็นแผนพัฒนาการเกษตร ๔ ปี (๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) บรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเกษตร อย่างยั่งยืนต่อไป

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ต้องขอขอบคุณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล หน่วยงานราชการต่างๆ และผู้นำท้องถิ่นทุกคนที่มีส่วนร่วมในการจัดทำ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น และผู้สนใจต่อไป

นางสาววรรณิภา เฟือกแดง
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
กรกฎาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
สารบัญตาราง	
สารบัญรูป	
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๕
๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๕-๖
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	
๑.๒ อาณาเขตติดต่อ	
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	
๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๗-๑๒
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	
๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน	
๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	
๓ สภาพภูมิอากาศ	๑๓ - ๑๔
๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	
๓.๒ ฤดูกาล	
๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน	
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	
๔ เส้นทางคมนาคม	๑๕
๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง	
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด	
๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๖
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	
๕.๒ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ	
๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๑๗-๒๑
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	
๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	
๖.๓ รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว	
๖.๔ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท	
๖.๕ การศึกษา	
๖.๖ สาธารณสุข	
๖.๖.๗ ประเพณีและวัฒนธรรม	
๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๒๒-๒๓
๘ องค์กร/สถาบันต่างๆ	๒๔

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรตำบลมหาพรหมณ์	๒๕-๕๐
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	
๑.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่	
๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	
๒. การจัดทำ TOWS Matrix	๕๑-๕๓
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบลมหาพรหมณ์	๕๔-๕๕
๑. แนวทางการพัฒนา	
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	
๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๕๗-๖๔
ภาคผนวก	๖๕-๘๒
บรรณานุกรม	๘๓

สารบัญตาราง	หน้า
ตารางที่ ๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลมหาพราหมณ์	๑
ตารางที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลมหาพราหมณ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒
ตารางที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลมหาพราหมณ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓
ตารางที่ ๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔
ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรตำบลมหาพราหมณ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๕
ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลมหาพราหมณ์	๕
ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลมหาพราหมณ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๖
ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านตำบลมหาพราหมณ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๖
ตารางที่ ๙ แสดงทรัพยากรดินตำบลมหาพราหมณ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๗
ตารางที่ ๑๐ แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกข้าวตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล	๙
ตารางที่ ๑๑ แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกข้าวตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล	๑๐
ตารางที่ ๑๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๒
ตารางที่ ๑๓ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว ตำบลมหาพราหมณ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๖
ตารางที่ ๑๔ แสดงพื้นที่ปลูกกล้วย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๗
ตารางที่ ๑๕ แสดงปริมาณการปลูกกล้วย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๘
ตารางที่ ๑๖ แสดงต้นทุนการผลิตกล้วย ปี ๒๕๖๗ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๙
ตารางที่ ๑๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตกล้วย ตำบลมหาพราหมณ์	๒๐
ตารางที่ ๑๘ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๒๑-๒๓
ตารางที่ ๑๙ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๒๔-๒๕

สารบัญภาพ	หน้า
ภาพที่ ๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลมหาพราหมณ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑
ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลมหาพราหมณ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒
ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลมหาพราหมณ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓
ภาพที่ ๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔
ภาพที่ ๕ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลมหาพราหมณ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๗
ภาพที่ ๖ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลมหาพราหมณ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๘
ภาพที่ ๗ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลมหาพราหมณ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๘
ภาพที่ ๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลมหาพราหมณ์	๙
ภาพที่ ๙ แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับปลูกข้าวตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล	๑๐
ภาพที่ ๑๐ แสดงการซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริงของข้าว และพืชอื่นๆ ตำบลมหาพราหมณ์	๑๑
ภาพที่ ๑๑ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลมหาพราหมณ์	๑๑
ภาพที่ ๑๓ แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป (โรงสี) อำเภอบางบาล	๑๖

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

ตำบลมหาพราหมณ์ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอบางบาล ซึ่งแบ่งการปกครองออกเป็น ๑๐ หมู่

หมู่ที่ ๑	ชื่อหมู่บ้านเกาะ
หมู่ที่ ๒	ชื่อหมู่บ้านตึก
หมู่ที่ ๓	ชื่อหมู่บ้านตึก
หมู่ที่ ๔	ชื่อหมู่บ้านมหาพราหมณ์
หมู่ที่ ๕	ชื่อหมู่บ้านม่วงหวาน
หมู่ที่ ๖	ชื่อหมู่บ้านม่วงหวาน
หมู่ที่ ๗	ชื่อหมู่บ้านเชือก
หมู่ที่ ๘	ชื่อหมู่บ้านเชือก
หมู่ที่ ๙	ชื่อหมู่บ้านคูมอญ
หมู่ที่ ๑๐	ชื่อหมู่บ้านคูมอญ

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

สภาพภูมิประเทศของตำบลมหาพราหมณ์มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบลุ่มเหมาะสำหรับการปลูกข้าว ในฤดูน้ำหลากมีน้ำท่วม มีคลองมหาพราหมณ์ไหลผ่านตั้งแต่หมู่ ๑ - ๑๐ มีโครงการส่งน้ำชลประทานทุกหมู่ โดยอยู่ในพื้นที่ของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาบางบาล

พื้นที่ทั้งหมดของตำบลมหาพราหมณ์มีจำนวน ๕,๘๖๕ ไร่

แบ่งออกเป็น

(๑) พื้นที่บริเวณที่ตั้งบ้านเรือนที่อยู่อาศัย	๑,๘๑๒ ไร่
(๒) พื้นที่ทำการเกษตร	๒,๘๖๔ ไร่

แบ่งออกเป็น

พื้นที่ทำนา	๒,๗๐๒ ไร่
พื้นที่ทำสวน	๘๗ ไร่
พื้นที่ทำไร่	๐ ไร่
พื้นที่ปลูกผัก	๖๐ ไร่
(๓) พื้นที่ป่า	
พื้นที่ป่าสะแก	๑๒๔ ไร่
พื้นที่อื่น ๆ	๑,๐๖๕ ไร่

๓. แหล่งน้ำและปริมาณน้ำในรอบปี ปริมาณน้ำฝน

พื้นที่เป็นแหล่งน้ำ

พื้นที่หนอง, บึง	-
พื้นที่คลองส่งน้ำชลประทาน	๘๔ ไร่
พื้นที่ห้วยลำธาร	๑๘๕ ไร่

มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ คลองมหาพราหมณ์ หมู่ที่ ๑ - ๑๐ มีแหล่งน้ำที่ก่อสร้างขึ้น ได้แก่ คลองส่งน้ำชลประทานโครงการบางบาล

๔. ปริมาณน้ำฝน

ปริมาณฝนเฉลี่ยในรอบ ๕ ปี จากสถิติปี ๒๕๕๔-๒๕๖๖ ของอำเภอบางบาลปริมาณฝนตกเฉลี่ย ๙๐๕.๓ มม. ซึ่งมีการกระจายตัวของฝนในช่วงแต่ละเดือน ช่วงเดือนกันยายน เป็นช่วงเดือนที่มีฝนตกมากที่สุด

๕. เส้นทางคมนาคม

ตำบลมหาพราหมณ์มีถนนลาดยาง ๒ เส้นผ่านหมู่ ๑ - ๑๐ และมีถนน คสล. อีกหนึ่งเส้นผ่าน หมู่ ๒, ๔, ๕, ๖, ๙, ๑๐ โดยมีรถประจำทางสาย อยุธยา - เสนา และ อยุธยา - ผักไห่ นอกจากนี้ตำบลมหาพราหมณ์ยังเป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอบางบาล ตั้งอยู่ในหมู่ที่ ๑ ห่างจากจังหวัด ๑๐ กิโลเมตร มีรถยนต์โดยสารวิ่งผ่านจากตัวจังหวัดผ่านอำเภอบางบาลไปอำเภอผักไห่และอำเภอเสนา

ข้อมูลกลุ่มดิน ความเหมาะสมของดินและคุณภาพดิน

ลักษณะดินในตำบลมหาพราหมณ์ ส่วนใหญ่เป็นดินเหนียวปนร่วน โดยมีชุดดิน ๔ ชุด คือ ชุดอยุธยา ชุดเสนา ชุดสิงห์บุรี ชุดดินบางปะอิน

ชุดดินที่ ๖ ชุดดินอยุธยา เหมาะสมดีสำหรับปลูกข้าวแต่มีปัญหาเรื่องดินเปรี้ยวเหมาะสมน้อยสำหรับพืชไร่มีปัญหาเรื่องน้ำท่วม

ชุดดินที่ ๘ ชุดดินเสนา เหมาะสมดีสำหรับปลูกข้าว แต่มีปัญหาเรื่องดินเปรี้ยวเหมาะสมน้อยสำหรับพืชไร่มีปัญหาเรื่องน้ำท่วม

ชุดดินที่ ๒๑ ชุดดินสิงห์บุรี เหมาะสมดีสำหรับปลูกข้าวมีปัญหาเรื่องน้ำท่วมเหมาะสมสำหรับพืชไร่ มีปัญหาเรื่องการระบาย

ชุดดินที่ ๒๕ ชุดดินบางปะอิน เหมาะสมดีสำหรับปลูกข้าว มีปัญหาเรื่องน้ำท่วมเหมาะสมปานกลางสำหรับพืชไร่มีปัญหาเรื่องน้ำท่วม

ดินที่พบอธิบายได้ตามตาราง ดังนี้

ชนิดของดิน	ลักษณะเนื้อดิน	บริเวณที่พบและปริมาณที่พบ	ความเหมาะสม
ชุดดินอยุธยา	ดินเหนียว	หมู่ที่ ๑, ๙, ๑๐ มีปริมาณไม่มาก	เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว
ชุดดินสิงห์บุรี	ดินเหนียว	หมู่ที่ ๑, ๓, ๕, ๖, ๗, ๘, ๙ มีเป็นจำนวนมาก	เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว
ชุดดินบางปะอิน	ดินเหนียว	หมู่ที่ ๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๗, ๘ มีปริมาณน้อย	เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว
ชุดดินเสนา	ดินเหนียว	หมู่ที่ ๙, ๑๐ มีปริมาณน้อย	เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว

ข้อมูลสาธารณูปโภค

ตำบลมหาพราหมณ์ มีไฟฟ้าใช้ครบทุกหมู่บ้าน มีประปา ครอบคลุมหมู่บ้าน ตู้โทรศัพท์ ๘ ตู้ มีคลองมหาพราหมณ์ และคลองมอญ ใช้ในการเกษตรและอุปโภค ศาลากลางบ้าน ๒ แห่ง ถนนลาดยางผ่านตลอด ๑๐ หมู่บ้าน และถนน คสล.ทุกหมู่บ้าน

สิ่งปลูกสร้างต่างๆ

ถนน	๓	เส้น
วัด	๔	แห่ง
มัสยิด	๑	แห่ง
โรงเรียน	๓	แห่ง

โรงเรียนอิสลาม	๑	แห่ง
ร้านค้า	๓๒	แห่ง
สถานีอานามัย	๑	แห่ง
หอกระจายข่าว	๑	แห่ง
ศูนย์บริการและถ่ายทอดฯ	๑	แห่ง
ที่ว่าการอำเภอบางบาล	๑	แห่ง
สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล	๑	แห่ง
ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข	๑	แห่ง
อาคาร O TOP	๑	แห่ง
ธนาคาร ธกส.	๑	แห่ง

๒.๒ ข้อมูลด้านชีวภาพ

พันธุ์สัตว์เศรษฐกิจ

พันธุ์เศรษฐกิจที่เลี้ยงในตำบลมี ดังนี้

๑. วัวลูกผสมบรามัน
๒. วัวลูกผสมฮินดูบราซิล
๓. ปลาตะเพียน, ปลานิล
๔. นกกระทา
๕. เป็ดเทศ
๖. ไก่เนื้อ - ไก่ชน

พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ แมลงพื้นเมือง

พันธุ์พืชที่มีอยู่ในตำบล

๑. ข้าวนาปี ใช้พันธุ์ ปิ่นแก้ว ๕๖, ข้าวพิจิตร
๒. ข้าวนาปรัง ใช้พันธุ์ กข ๔๗, กข ๓๑, พิษณุโลก ๒
๓. ข้าวโพด
๔. ถั่วเขียว, ถั่วเหลือง, ถั่วเขียว, มะม่วง
๕. พืชผัก, พริก, มะเขือ, ถั่วฝักยาว, แผลง

พันธุ์สัตว์ที่มีอยู่ในตำบล

๑. ไก่พื้นเมือง
๒. วัวพื้นเมือง, วัวพันธุ์ลูกผสมฮินดูบรามัน

แมลงพื้นเมืองที่มีในตำบล

๑. จิ้งหรีด
๒. จักจั่น
๓. แมลงเม่า

การใช้ที่ดิน

ในการใช้พื้นที่ในการปลูกพืชของราษฎรในตำบลมหาพราหมณ์ การเพาะปลูกข้าว ๒,๗๐๒ ไร่ โดยปลูกแบบหว่านน้ำตมทั้งหมดผลผลิตเฉลี่ย ๙๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ปลูกข้าวโพด ๒๐ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๘๐๐ กิโลกรัม/ไร่

ในฤดูแล้งชลประทานไม่มีการส่งน้ำให้เพราะเกษตรกรยังมีการปลูกกันเพียงเล็กน้อย เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอุตสาหกรรมในครัวเรือน คือการทำอิฐมอญซึ่งเป็นอาชีพที่กำลังนิยมอยู่ในอำเภอบางบาลเพราะมีรายได้สูง คือเฉลี่ยประมาณ ๑๐๐ - ๓๐๐ บาท/ครัวเรือน/วัน

การเลี้ยงสัตว์ มีเกษตรกรที่เลี้ยงวัวเพื่อขาย ๔๕ ครัวเรือน จำนวน ๒๑๐ ตัว เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ความสนใจที่จะเลี้ยงวัวกันมากแต่เนื่องจากขาดเงินทุนยังไม่สามารถเลี้ยงได้เกษตรกรที่เลี้ยงไก่ เกษตรกรที่จะรับจ้างเลี้ยงเป็นรายตัว คือค่าจ้าง

การทำประมง ของตำบลมหาพราหมณ์ มีเพียง ๘ ครัวเรือน ซึ่งอยู่ในหมู่ที่ ๒, ๕, ๘, ๙ ซึ่งเลี้ยงปลาในกระชังและบ่อ เช่นประเภท ปลานิล, ปลาดูเพียน, ปลาสวาย และเบญจพรรณ โดยจำหน่ายเป็นรายได้และบริโภคในครัวเรือน

การผลิตพืช เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีอาชีพการทำนาเป็นหลัก คือ การปลูกข้าวนาปี นาหว่านสำรวย ใช้พันธุ์ข้าว ทั้งข้าวเมล็ดสั้น ข้าวพวง และพันธุ์ข้าวเมล็ดยาวคือ ปิ่นแก้ว เหลืองประทิว ขาวพิจิตร ชมพู่ เป็นพันธุ์ข้าวขึ้นน้ำเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ผลผลิตค่อนข้างสูงราคาขายในแต่ละปีไม่แน่นอนจึงมักมีปัญหา เรื่องราคาตกต่ำ และมีการปลูกไม้ดอก เช่น ดาวเรือง โป๊ยเซียน ขนุนชม เพื่อจำหน่าย

การผลิตสัตว์ เกษตรกรส่วนใหญ่จะเลี้ยงโคเพื่อขายโดยเป็นโคพันธุ์ ลูกผสมอินโดบรามันและอเมริกัน บรามัน แต่มีปัญหาในฤดูน้ำหลากจะหาอาหารและหญ้าหายาก การเลี้ยงไก่จะมีการเลี้ยงไก่ชนและมีการเลี้ยงไก่ไข่น้อยโดยเลี้ยงในกรงหรือโรงเลี้ยง

ปฏิทินกิจกรรมในการดูแล ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์

ชนิดกิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ทำนาปี												
หว่านสำรวย				←				→				
ทำนาปรัง	←				→							
พืชไร่	←		→									
ไม้ผล			←					→				
พืชผัก			→	←								
การเลี้ยงสัตว์	←											→

เทคโนโลยีการผลิต (การใช้ปุ๋ย สารเคมี ฯลฯ)

เกษตรกรในตำบลมหาพราหมณ์ มีการผลิตและใช้ปุ๋ยชีวภาพ และสารสกัดชีวภาพใช้เอง เนื่องจากสารเคมีและปุ๋ยเคมีมีราคาแพงนอกจากนั้น สารเคมียังมีอันตรายต่อสุขภาพร่างกายของเกษตรกรที่บริโภคผลผลิตจากพืชผักและผลไม้ เป็นการลดต้นทุนการผลิตและยังเป็นการปรับปรุงบำรุงดินให้มีสภาพอุดมสมบูรณ์กลับคืนมาสู่สภาพเดิมได้ อีกทั้งเป็นการปลูกจิตสำนึกให้เกษตรกรรักธรรมชาติมากขึ้นปริมาณผลผลิต

ผลผลิตส่วนใหญ่ของเกษตรกรในตำบลมหาพราหมณ์จะเป็นการทำนาปี ผลผลิตเฉลี่ยประมาณ ๗๔๕ กิโลกรัม/ไร่ ไม้ผล ได้แก่ มะม่วง ถั่ว และพืชผัก ได้ผลผลิตอยู่ในเกณฑ์ที่ดี

แหล่งท่องเที่ยว หลวงพ่อขาว วัดเสาชิง

๒.๓ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

ขนาดการถือครองที่ดิน

พื้นที่ทำการเกษตร ๒,๘๖๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๘ ของพื้นที่ทั้งหมด เกษตรกรถือครองที่ดินเฉลี่ยประมาณครัวเรือนละ ๑๐ - ๒๐ ไร่

สิทธิในที่ดินทำกิน

เกษตรกร ๗๓ ครัวเรือน มีที่ดินเป็นของตนเอง

เกษตรกร ๙๔ ครัวเรือน มีที่ดินเป็นของตนเองและเช่าเพิ่มบางส่วน

เกษตรกร ๒๐ ครัวเรือน ไม่มีที่ดินเป็นของตนเองต้องเช่าทั้งหมด

จำนวนแรงงาน

ประชากรอยู่ในวัยแรงงานอายุ ๑๔ - ๔๕ ปี มีจำนวนมาก รองลงมาคือประชากรอยู่ในวัยเกษียณอายุ ๑๐ - ๒๕ ปี ประชากรอยู่ในวัยแรงงานส่วนมากทำงานอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรม

รายได้ รายจ่ายของครัวเรือน

ราษฎรในตำบลมหาพราหมณ์ส่วนใหญ่มีรายได้จากภาคเกษตรกรรม รองลงมาคือรับจ้างทำอิฐ รายได้จากภาคเกษตรกรรม ๒๐,๐๐๐ - ๔๐,๐๐๐ บาท ต่อปี/ ครัวเรือน รายได้จากอาชีพรับจ้าง ๑๐,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท ต่อปี/ครัวเรือน

เป้าหมายของการทำฟาร์ม

เกษตรกรในตำบลมหาพราหมณ์ อาชีพทำนาและเลี้ยงสัตว์มีการปลูกพืชผักและปลูกกล้วย และมีการทำการประมงบางส่วน

เทคนิควิธีการผลิต

ตำบลมหาพราหมณ์ มีการทำเทคโนโลยีทางการเกษตรใหม่ๆ มาใช้ โดยมีการทำปุ๋ยน้ำชีวภาพแทนการใช้ปุ๋ยเคมีและมีการประชาสัมพันธ์ ให้เกษตรกรทั่วไปหันมาใช้เพื่อเป็นการลดต้นทุน การผลิต ซึ่งปุ๋ยมีราคาแพง และยังทำให้สภาพดินที่เสีย กลับฟื้นตัวให้ดีขึ้น

สัตว์ใช้งาน เครื่องจักรการเกษตรและปัจจัยการผลิต

เกษตรกรในตำบลมหาพราหมณ์นิยมการใช้เครื่องจักรกลการเกษตร แทนแรงงานสัตว์โดยจะเห็นว่าในตำบลมีทั้งรถไถ รถเกี่ยว และรถไถเล็กจำนวนหลายคัน จึงทำให้การผลิตเป็นไปอย่างรวดเร็ว

ผลผลิตเฉลี่ย ราคา ต้นทุนการผลิต

ข้าวนาปี	รายการ	เฉลี่ยของตำบล
		บาท/ไร่
	- ค่าไถ ๒ ครั้ง	๕๐๐
	- ค่าพันธุ์	๕๐๐
	- ค่าจ้างหว่านไร่ละ	๖๐
	- ค่าปุ๋ยเคมี ๑๖-๒๐-๐ ไร่ละ ๕๐ กก.	๗๖๐
	- ค่าสารเคมี (วัชพืช)	๖๐
	- ค่าจ้างฉีดสารเคมี	๖๐
	- ค่าจ้างเกี่ยว	๕๐๐
	- ค่าขนส่งถึงโรงสี	๒๐๐
	- ค่าเช่านาละ ๒,๐๐๐ บาท ทำ ๒ ครั้ง	๑,๐๐๐
	รวมค่าใช้จ่าย	๓,๖๔๐ บาท
	ราคาขาย (บาท/เกวียน)	๗,๓๐๐ บาท
	นาปีผลผลิตเฉลี่ย	๖๒๕ กก./ไร่
	ขายได้	๔,๕๖๒.๕ บาท
	กำไรสุทธิ	๙๒๒.๕ บาท

ข้าวนาปรัง	รายการ	เฉลี่ยของตำบล
		บาท/ไร่
	- ค่าพันธุ์ ๒๕ กก.	๖๒๐
	- ค่าไถ	๔๕๐
	- ค่าปุ๋ย	๘๐๐
	- ฮอร์โมน (๒ ครั้ง)	๙๐
	- ค่าสารเคมี (วัชพืช)	๔๕๐
	- ค่าสารเคมี (แมลง)	๒๘๕
	- ค่าสูบน้ำ	๑,๐๐๐
	- ค่าเกี่ยว	๕๐๐
	- ค่าขนส่ง	๒๐๐
	- ค่าเช่านาไร่ละ ๒,๐๐๐ บาท ทำ ๒ ครั้ง	๑,๐๐๐
	รวมค่าใช้จ่าย	๕,๓๙๕ บาท
	ราคาขาย (บาท/เกวียน)	๗,๕๐๐ บาท
	นาปรังผลผลิตเฉลี่ย	๙๔๒ กก./ไร่
	ขายได้	๗,๐๖๕ บาท
	กำไรสุทธิ	๑,๖๗๐ บาท

ไม้ผล

กล้วยหอม

- ค่าหน่วยพันธ์ุ ๔๐๐x๑๕	๖,๐๐๐	บาท
- ปุ๋ย ๑๕-๑๕-๑๕ ๑ ลูก	๙๒๐	บาท
- ค่าปุ๋ยยูเรีย	๗๖๐	บาท
- ค่าสูบน้ำ	๒,๕๐๐	บาท
- ค่าฟูราดาน	๓๖๐	บาท
- ค่าไม้ค้ำ	๓,๒๐๐	บาท
รวมค่าใช้จ่าย	๑๓,๗๔๐	บาท

ขายเฉลี่ย $๑๕๐ \times ๔๐๐ = ๖๐,๐๐๐$ บาท

กำไรสุทธิ $๖๐,๐๐๐ - ๑๓,๗๔๐ = ๔๖,๒๖๐$ บาท

การรวมกลุ่มเกษตรกรและเงินทุนของกลุ่ม

- กลุ่มเกษตรกร	๑ กลุ่ม
- กลุ่มเลี้ยงสัตว์	๑ กลุ่ม
- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๑ กลุ่ม
- กลุ่มแปลงสินทรัพย์เป็นทุน	๑ กลุ่ม
- กลุ่มยุวเกษตรกร	๑ กลุ่ม
- กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน	๑๐ กลุ่ม

แหล่งสินเชื่อเพื่อการเกษตร

- ธ.ก.ส.
- สหกรณ์การเกษตร
- กองทุนหมู่บ้าน

ข้อมูลการตลาด (วิธีการตลาด แหล่งรับซื้อผลผลิต)

ข้าว	{	๙๐%	พ่อค้าท้องถิ่น
		๑๐%	เก็บทำพันธ์
ไม้ผล	{	๘๐%	ขายในตลาดเจ้าพรหม จังหวัดอยุธยา
		๒๐%	บริโภคในครัวเรือน
พืชผัก	{	๗๐%	ขายตลาดเจ้าพรหม
		๓๐%	บริโภคในครัวเรือน

ภาวะหนี้สิน

- หนี้ในระบบ
- หนี้นอกระบบ

กองทุนหมู่บ้านและผลการดำเนินการ

ตำบลมหาพราหมณ์ มีกองทุนหมู่บ้านรวม ๑๐ กองทุน ผลการดำเนินการอยู่ในเกณฑ์ดี คณะกรรมการและสมาชิกปฏิบัติงานตามระเบียบข้อบังคับของกองทุนเป็นอย่างดี

๒.๔ ข้อมูลด้านสังคม

จำนวนประชากรและครัวเรือน

จำนวนครัวเรือนทั้งหมด	๑,๕๔๙	ครัวเรือน
จำนวนประชากรทั้งหมด	๔,๖๔๖	คน
จำนวนประชากรหญิงทั้งหมด	๒,๔๒๗	คน
จำนวนประชากรชายทั้งหมด	๒,๒๑๙	คน

ขนบธรรมเนียมประเพณี พิธีกรรมอิทธิพลทางความคิด (ค่านิยม)

ขนบธรรมเนียมประเพณี ของตำบลมหาพราหมณ์ จะมีทั้งขนบธรรมเนียม ประเพณีพื้นบ้านของศาสนาพุทธ ทั่วไปและขนบธรรมเนียมประเพณีของศาสนาอิสลาม เนื่องจากในตำบลมหาพราหมณ์มีราษฎรทั้งถือศาสนาพุทธและศาสนาอิสลามใกล้เคียงกัน

ศาสนา สิ่งยึดเหนี่ยวและข้อห้ามต่างๆ

ราษฎรในตำบลมหาพราหมณ์ มีสิ่งยึดเหนี่ยวทางศาสนาทั้งศาสนาพุทธและศาสนาอิสลาม จึงมีข้อห้ามข้อปฏิบัติ เป็นไปตาม ข้อบัญญัติของแต่ละศาสนา

การศึกษา/ศาสนา

ราษฎรในตำบลมหาพราหมณ์ จบการศึกษาภาคบังคับและตำบลนี้ปลอดผู้ไม่รู้หนังสือ ผู้นำตามธรรมชาติ กลุ่มตามธรรมชาติ

- กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
- ผู้ทรงคุณวุฒิ
- เจ้าอาวาส
- โต๊ะอิหม่าม
- คณะกรรมการศูนย์ฯ
- ผู้นำกลุ่มต่างๆ

การรวมกลุ่มเพื่อประกอบอาชีพ

- กลุ่มเกษตรกร
- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
- กลุ่มยุวเกษตรกร

- กลุ่มส่งเสริมการผลิตข้าวชุมชน
- กลุ่มเลี้ยงสัตว์
- กลุ่มแปลงสินทรัพย์เป็นทุน(เขตปฏิรูปที่ดิน)
- กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน

องค์กรในชุมชน

- กองทุนหมู่บ้าน
- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
- กลุ่มกองทุนส่งเสริมการผลิตข้าวชุมชน
- กลุ่มเกษตรกร
- กลุ่มยุวเกษตรกร
- กลุ่ม อสม.
- ศูนย์บริการและถ่ายทอดฯ
- กลุ่มแปลงสินทรัพย์เป็นทุน

กองทุน

- กองทุนหมู่บ้าน ๑๐ กองทุน

ภูมิปัญญา

- จักรสาน ตะกร้าจากไม้ไผ่
- เครื่องดนตรีไทย
- ขนมไทย

สถานการณ์ของชุมชน

๓.๑ ปัญหาของชุมชน

ด้านกายภาพ

๑. ดินไม่มีคุณภาพ
๒. ถนนชำรุด
๓. น้ำทำการเกษตรไม่พอ
๔. คั้นกันน้ำต่ำ

ด้านชีวภาพ

- ๑.ขาดความรู้การทำปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยหมัก
๒. โรคระบาดพืชผัก
๓. ขาดแคลนพันธุ์ปลา
๔. ขาดแคลนพันธุ์พืช (ข้าว, ถั่วเขียว)

ด้านเศรษฐกิจ

๑. ราคาผลผลิตตกต่ำ
๒. ปุ๋ย - ยา ราคาแพง

๓. พันธุ์หาซื้อทำพันธุ์ยาก
ด้านสังคม

๑. ขาดความรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ

ด้านกายภาพ	ชีวภาพ	เศรษฐกิจ	สังคม
๑. ดินไม่มีคุณภาพ ๒. ถนนชำรุด	๑. ขาดความรู้การทำปุ๋ย ชีวภาพ ปุ๋ยคอก ๒. โรคระบาดพืชผัก ๓. ขาดแคลนพันธุ์ปลา ๔. ขาดแคลนพันธุ์พืช (ข้าว, ถั่วเขียว)	๑. ราคาผลผลิตตกต่ำ ๒. ปุ๋ย, ยา ราคาแพง ๓. พันธุ์พืชหาซื้อยาก	๑. ขาดความรู้ เทคโนโลยี การเกษตร

ลำดับความสำคัญของปัญหาชุมชน

๑. ราคาผลผลิตต่ำ
๒. ขาดแคลนที่ทำการเกษตร
๓. ปุ๋ย - ยา มีราคาแพง
๔. สารเคมีฉีดผักบั้ง
๕. พืชผักมีโรคแมลงรบกวน
๖. ดินเสื่อมสภาพ
๗. ขาดพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์
๘. โรคระบาดสัตว์
๙. ถนนชำรุด
๑๐. ขาดความรู้ด้านการตลาด
๑๑. ขาดความรู้ด้านการทำปุ๋ยชีวภาพ

ศักยภาพชุมชน

๑. หัตถกรรมพื้นบ้าน จักรสาน ตัวสัตว์จากไม้ไผ่
๒. เครื่องดนตรีไทย กลองยาว
๓. ขนมไทย

วิสัยทัศน์ของชุมชน

ฝันของบุคคล

- อยากมีเงิน
- อยากหมดหนี้

ฝันของชุมชน

๑. อยากให้มีความสามัคคีร่วมกันพัฒนาตำบล
๒. อยากให้คลองโพธิ์เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติอุดมสมบูรณ์
๓. อยากให้คลองมหาพราหมณ์มีคันกั้นน้ำปิดเปิด
๔. อยากให้ตำบลมหาพราหมณ์เป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์

๕. อยากรู้ให้ตำบลมหาพราหมณ์มีการทำการเกษตรแบบปลอดภัย
พื้นที่เป็นไปได้

๑. ชาวตำบลมหาพราหมณ์เป็นแหล่งทำการเกษตรแบบปลอดภัย

๒. ชาวตำบลมหาพราหมณ์มีความสามัคคีกัน

สังเคราะห์ข้อมูล

ประวัติการประกอบอาชีพของชุมชน

เกษตรกรในตำบลมหาพราหมณ์ ส่วนน้อยทำการเกษตร คือ ปลูกข้าวนาปี นาปรัง นาปีจะไร้พันธุ์ เหลืองประ
ทิว ชาวพิจิตร ชาวชัยนาท ปิ่นแก้ว สำหรับนาปรังใช้พันธุ์ สุพรรณบุรี ๑ พืชปลูก ๒ มีการทำสวนไม้ผล เช่น มะม่วง
มะพร้าว และพืชผัก และไม้ดอกไม้ประดับในตำบลมหาพราหมณ์ มีการเลี้ยงสัตว์เป็นส่วนใหญ่ เช่น วัว ควาย โดยเลี้ยง
เพื่อขาย มีการเลี้ยงไก่ และทำด้านประมงบ้าง ลักษณะการผลิตเทคนิคระบบเนื่องจากเกษตรกรในตำบลมหาพราหมณ์
มีการทำการเกษตรน้อยจึงทำให้มีการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ไม่มากนัก แต่ในระบบการผลิตก็ใช้เครื่องจักรกลแทนแรงงาน
สัตว์ทั้งหมดปัจจัยเงื่อนไขในการผลิต ผลตอบแทนที่ได้ปัจจัยการผลิตเกษตรกร จัดหาจากแหล่งที่เชื่อถือได้โดยในตำบล
มหาพราหมณ์เองมีการจัดทำโครงการส่งเสริมการผลิตพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีอยู่แล้ว จึงสามารถหาปัจจัยการผลิตได้ดีและ
โดยเฉพาะ ตำบลมหาพราหมณ์เป็นพื้นที่ตอนจึงไม่ค่อยประสบปัญหาภัยธรรมชาติเช่นตำบลอื่น จึงทำให้ได้ผลผลิต
ค่อนข้างดี

กลยุทธ์ทางเลือก

- แผนถ่ายทอดและเผยแพร่เทคโนโลยี

๑. การทำน้ำหมักชีวภาพ

๒. การทำสารสกัดชีวภาพ

- แผนการลงทุน

๑. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

๒. การพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืช

๓. โรงเรียนเกษตรกร

๔. ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง

- แผนพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

๑. การทำน้ำหมักชีวภาพ

๒. การทำสารสกัดชีวภาพ

๓. โรงเรียนเกษตรกร

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครุว์เรือนเกษตรกร

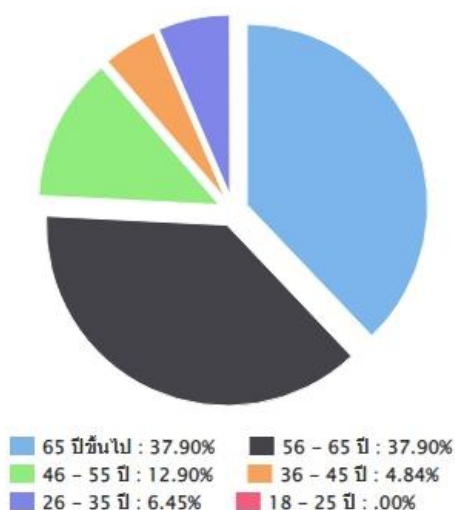
ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล มีครุว์เรือนเกษตรกร จำนวน ๑๔๔ ครุว์เรือน โดยมีหัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๘๗๙ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๒๐ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๕๑ และอายุระหว่าง ๔๖ - ๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๑๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑ แสดงหัวหน้าครุว์เรือนจำแนกตามอายุ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ช่วงอายุ (ปี)	ครุว์เรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๓๓	๒๒.๙
๕๖ - ๖๕ ปี	๒๔	๐.๑๖
๔๖ - ๕๕ ปี	๒๖	๐.๑๖
๓๖ - ๔๕ ปี	๒๔	๐.๑๖
๒๖ - ๓๕ ปี	๒๕	๐.๑๗
๑๘ - ๒๕ ปี	๑๒	๐.๐๘
รวม	๑๔๔	๑๐๐.๐๐

ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๗

หัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

ภาพที่ ๑ แสดงหัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลมหาพราหมณ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๗)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

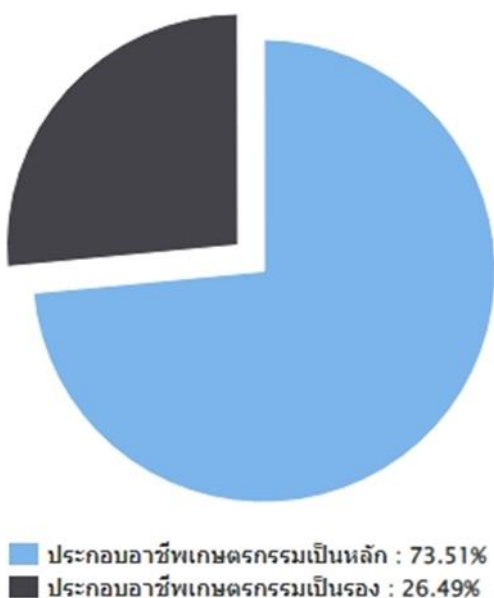
อำเภอบางบาลมีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๑,๗๓๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๕๑ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๖๒๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๔๙ %

ตารางที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลมหาพราหมณ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑,๗๓๗.๐๐	๗๓.๕๑
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๖๒๖.๐๐	๒๖.๔๙

ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๗

ลักษณะการประกอบอาชีพ

ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลมหาพราหมณ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๗)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

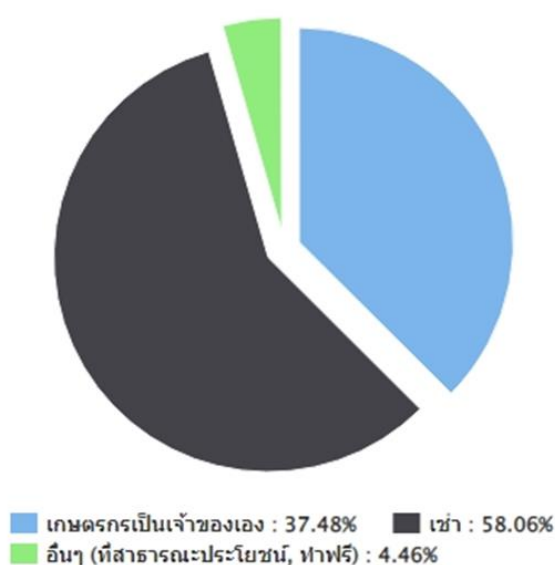
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอบางบาลส่วนใหญ่ เช่า จำนวน ๑,๔๗๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๐๖ รองลงมาคือเกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๙๔๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๔๘ และอื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๑๑๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔.๔๖ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๙๔๙.๐๐	๓๗.๔๘
เช่า	๑,๔๗๐.๐๐	๕๘.๐๖
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๑๑๓.๐๐	๔.๔๖

ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๗

ลักษณะการถือครองที่ดิน

ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๗)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

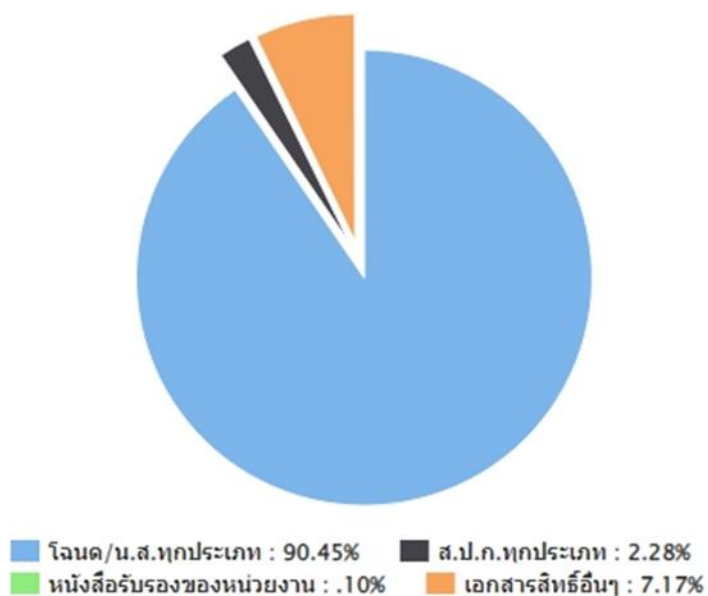
เกษตรกรอำเภอบางบาล มีการถือครองที่ดินเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๘๐๙.ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๑๐ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ อื่นๆจำนวน ๗๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗.๘๒ และส.ป.ก. ทุกประเภทจำนวน ๒๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒.๗๕ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิ์ อื่นๆ	
๘๗๑	๒๒	๑	๖๙	๙๔๙

ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๗

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)

ภาพที่ ๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๗)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอบางบาล มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๑ กลุ่ม มีสมาชิก ๔๐ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร - กลุ่มสมาชิก - ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๑ กลุ่ม สมาชิก ๒๖ ราย วิสาหกิจชุมชน ๑ แห่ง สมาชิก ๑๔ ราย

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
มหาพราหมณ์	๑	๔๐			๑	๒๖	๒	๑๔				
รวม	๑	๔๐	-	-	๑	๒๖	๒	๑๔				

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๗

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

- ไม่มี

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาลมีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๑๐ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๑๐ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ๗ ราย และอาสาสมัครปฏิรูปที่ดิน ๕ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอย่างไรก็ตามอาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสาสมัครมากกว่าหนึ่งหน้าที่

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุ สัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตรกร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
มหาพราหมณ์	๐	๐	๐	๐	๗	๑๐	๐	๐	๕
รวม	๐	๐	๐	๐	๗	๑๐	๐	๐	๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๗

(๒) ปราชญ์ชาวบ้าน

ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล มีปราชญ์ชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของปราชญ์แต่ละคน ซึ่งในอำเภอบางบาลมีปราชญ์ชาวบ้านจำนวน ๑ คน

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
มหาพราหมณ์	๑	นางสาวปราณี แก้วสวาท	หมู่ ๔ ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
รวม	๑		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๗

(๓) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่อำเภอบางบาล

-ไม่มี

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่อำเภอบางบาล ส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนเหนียว และมีดินร่วนปนดินทรายอยู่ตามชายฝั่งคลองบ้างเล็กน้อย โดยมีชุดดิน ๖ ชุดดิน คือ

๑. ชุดดินอยุธยา (๖) มีอยู่ทั่วไปในท้องที่อำเภอบางบาล เป็นชุดดินที่มีอยู่มากที่สุด ประมาณ ๖๐% ของพื้นที่ทั้งหมด มีความลาดชัน ๐-๑% ความลึกของดินลึกมาก เนื้อดินเป็นดินเหนียว หรือดินร่วนเหนียว สีของดินเป็นเทาดำ ถึงดำปนเทา มีจุดประสีเหลืองแดงและเหลืองเทา ที่ระดับความลึก ๑๒๐ ซม. การระบายน้ำช้ามาก ความสามารถให้น้ำซึมผ่านช้ากระชะล่างมีอินทรีย์วัตถุค่อนข้างสูง มีปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ดินบนปานกลาง ดินล่างค่อนข้างต่ำ ปริมาณโปแตสเซียมที่เป็นประโยชน์ต่อพืชดินบนสูงมาก ดินล่างสูงมาก pH ของดินบน ๔.๕-๗ ดินล่าง ๔.๐-๕.๐ เหมาะสำหรับปลูกข้าว มีปัญหาเรื่องดินเป็นกรด หรือดินเปรี้ยว ไม่ค่อยเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ มีปัญหาเรื่องน้ำท่วม

๒. ชุดดินสิงห์บุรี (๒๑) เป็นชุดดินที่มีอยู่ทั่วไป รองลงมาจากชุดดินอยุธยาอยู่ในท้องที่ตำบลน้ำเต้า พระขาว บ้านคลั่ง กบเจา วัดยม บางชะนี บางบาล ไทรน้อย บางหลวงโดด และบางหัก มีความลาดชัน ๐-๑% ความลึกของดินลึกมาก เนื้อดินเป็นดินเหนียวตลอดชั้น สีของดินเป็นสีเทาเข้มปนน้ำตาล และมีจุดประสีน้ำตาล หรือเหลืองปนแดงการระบายน้ำเร็วความสามารถในการให้น้ำซึมผ่านปานกลาง กระชะล่างมีอินทรีย์วัตถุปานกลางมีปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ดินชั้นบนปานกลาง ดินชั้นล่างต่ำ มีปริมาณโปแตสเซียมที่มีประโยชน์ต่อพืช ดินชั้นบนสูงมาก ดินชั้นล่างสูง pH ของดินชั้นบน ๕.๕-๖.๕ ชั้นล่าง ๔.๕-๕.๕ เหมาะสำหรับปลูกข้าว มีปัญหาเรื่องน้ำท่วม ไม่ค่อยเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่

๓. ชุดดินบางปะอิน (๒๕) เป็นชุดดินที่มีมากเป็นอันดับที่ ๓ แต่ส่วนมากจะอยู่บริเวณแม่น้ำลำคลอง มีอยู่ทั่วไปในท้องที่อำเภอบางบาล มีความลาดชัน ๐-๑% ความลึกของดินลึกมาก เนื้อดินเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายตลอดทั้งชั้น สีของดินเป็นสีเทาเข้มปนน้ำตาล หรือน้ำตาลตลอดทั้งชั้น มีจุดประสีน้ำตาล และสีเหลืองปนแดงที่ผิวดิน ส่วนชั้นใต้ดินมีจุดสีแดงการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ดินบนปานกลาง ดินล่างต่ำ ปริมาณโปแตสเซียมที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ดินบนสูงมาก ดินล่างสูงมาก pH ของดินบน ๕.๕-๖.๕ ดินล่าง ๕.๑-๖.๐ เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวมีปัญหาเรื่องน้ำท่วม ค่อนข้างเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่

๔. ชุดดินเสนา (๘) เป็นชุดดินที่มีอยู่ในท้องที่ ตำบลไทรน้อย วัดยม และพระขาวมีความลาดชัน ๐-๑% ความลึกของดินลึกมากเนื้อดินเป็นดินเหนียวตลอดชั้น สีของดินเป็นสีเทาดำเข้มถึงดำมีจุดประสีน้ำตาล หรือน้ำตาลปนแดง และน้ำตาลปนเหลือง ที่ระดับความลึก ๑๕๐ ซม. การระบายน้ำช้ามาก ความสามารถให้น้ำซึมผ่านช้าและชะล่างมีอินทรีย์วัตถุปานกลาง มีระดับน้ำใต้ดินที่ระดับความลึก ๑๐๐ ซม. เป็นเวลา ๑-๒ เดือน มีปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ดินบนปานกลาง ดินล่างต่ำ ปริมาณโปแตสเซียมต่อพืช ดินบนสูงมาก ดินล่างสูงมาก pH ของดิน ดินบน ๔.๕-๕.๐ ดินล่าง ๔.๐-๔.๕ เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว มีปัญหาเรื่องดินเป็นกรดหรือดินเปรี้ยว ไม่ค่อยเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ มีปัญหาเรื่องน้ำท่วม

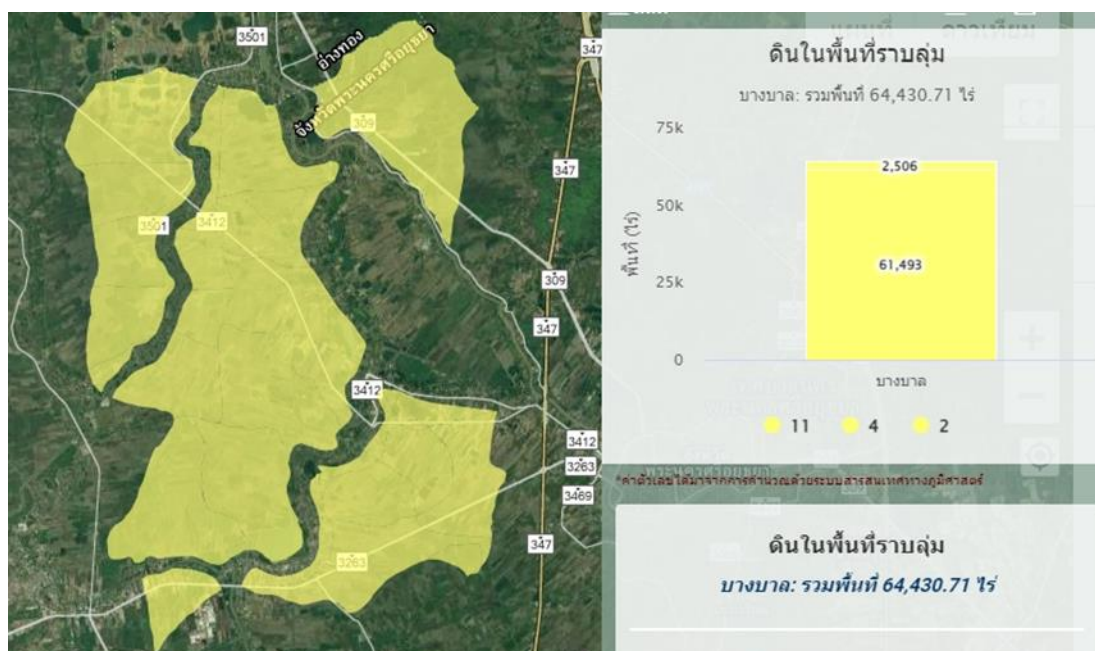
๕. ชุดดินราชบุรี (๑๖) เป็นชุดดินที่อยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา มีอยู่ในท้องที่ของตำบลบ้านกุ่ม และไทรน้อย มีความลาดชัน ๐-๑% ความลึกของดินลึกมาก เนื้อดินเป็นดินเหนียว หรือดินเหนียวปนน้ำตาล การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความสามารถให้น้ำซึมผ่านช้า อินทรีย์วัตถุปานกลาง ปริมาณโปแตสเซียม ดินบนสูง ดินล่างสูง pH ของดิน ดินบน ๕.๕-๖.๕ ดินล่าง ๖.๐-๗.๐ เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว มีปัญหาเรื่องน้ำท่วม ไม่ค่อยเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่

๖. ชุดดินท่าม่วง (๑๑) เป็นชุดดินที่มีอยู่จำนวนน้อยที่สุด มีในท้องที่ตำบลบางหักเพียงตำบลเดียว ทางด้านทิศเหนือ มีความลาดชัน ๑-๒% ความลึกของดินลึกมาก เนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียว ดินร่วนเหนียวปนทราย และดินร่วนปนทรายแฉะ สีของดินมีสีน้ำตาล หรือน้ำตาลปนเทา มีจุดประสีขีด ที่ระดับความลึก ๕๐ ซม. การระบายน้ำดีปานกลาง ความสามารถให้น้ำซึมผ่านปานกลาง การชะล้างช้า มีอินทรีย์วัตถุปานกลาง ปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ดินบนสูงมาก ดินล่างสูงมาก ปริมาณโปแตสเซียมที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ดินบนสูงมาก pH ของดิน ดินบน ๕.๕-๖.๕ ดินล่าง ๖-๗ ไม่ค่อยเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว เหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ มีปัญหาเรื่องน้ำท่วม

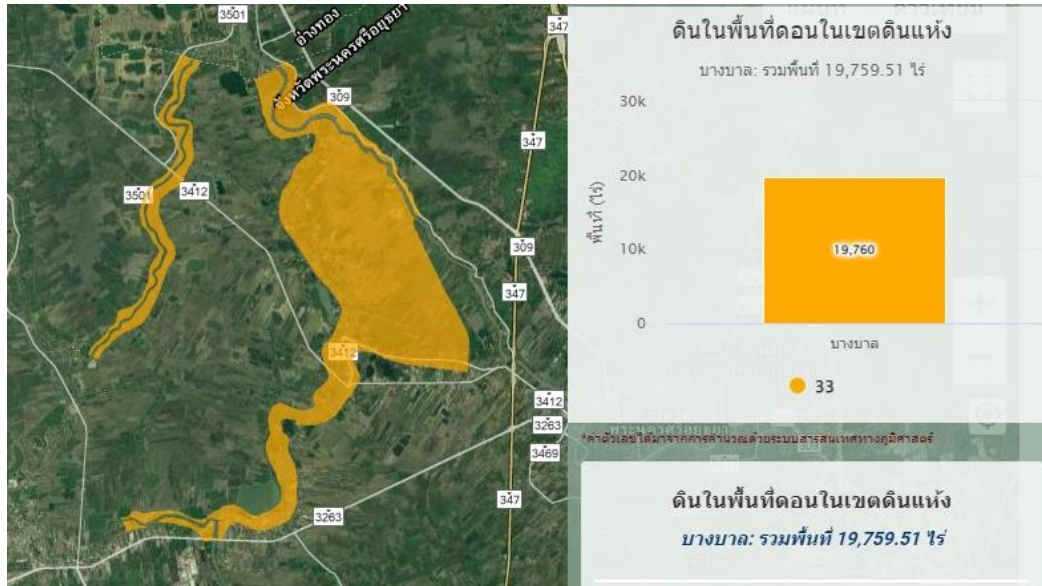
ตารางที่ ๑๑ แสดงทรัพยากรดินอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	๐	๐
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง (สีส้ม)	๑๙,๗๖๐	๒๓.๑๒
พื้นที่เบ็ดเตล็ด (สีน้ำเงิน)	๑,๒๙๒	๑.๕๑
กลุ่มชุดดินผสม	๐	๐
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม (สีเหลือง)	๖๔,๔๓๐	๗๕.๓๗

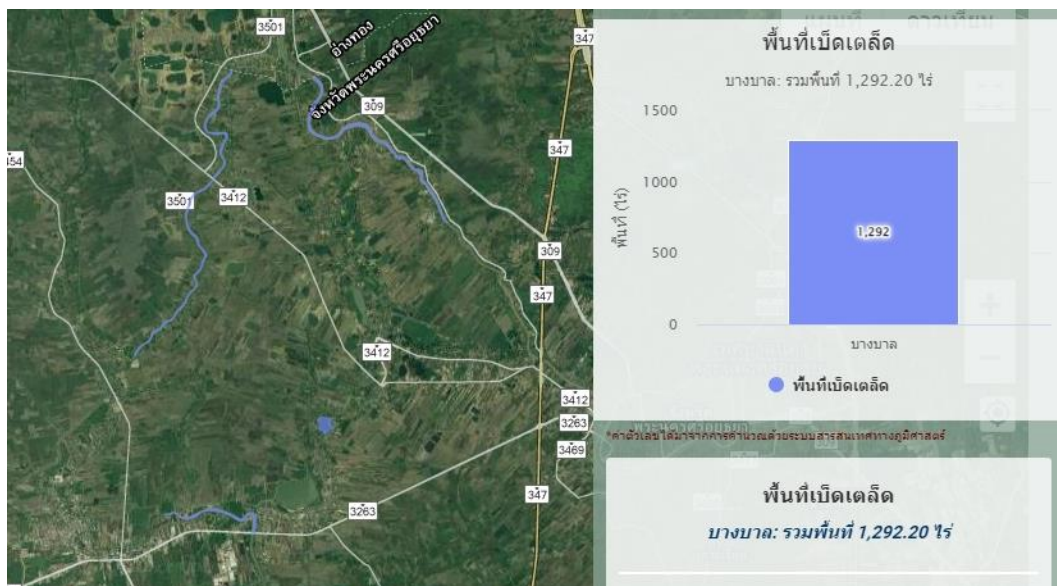
ที่มา : Agri-Map, ๒๕๖๗

ภาพที่ ๖ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน (ดินในพื้นที่ราบลุ่ม) อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : Agri-Map พ.ศ.๒๕๖๗)

ภาพที่ ๗ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน (ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง) อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 (ที่มา : Agri-Map พ.ศ.๒๕๖๗)

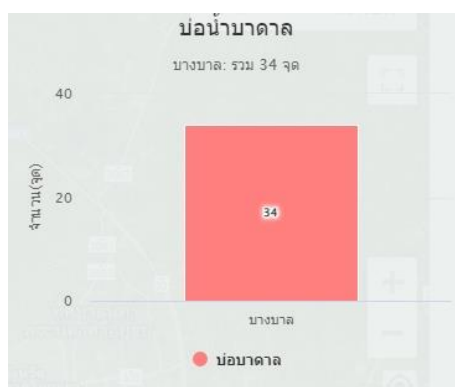
ภาพที่ ๘ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน (พื้นที่เบ็ดเตล็ด) อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 (ที่มา : Agri-Map พ.ศ.๒๕๖๗)

๒) ทรัพยากรน้ำ

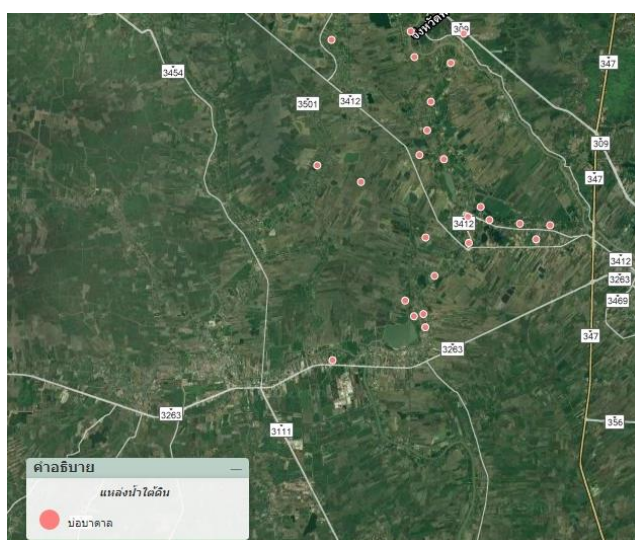
ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๘๐% ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อนบาดาลอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมทั้งสิ้น ๗ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

ตำบลมหาพราหมณ์ จำนวน ๗ บ่อ

ภาพที่ ๙ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : Agri-Map พ.ศ. ๒๕๖๗)

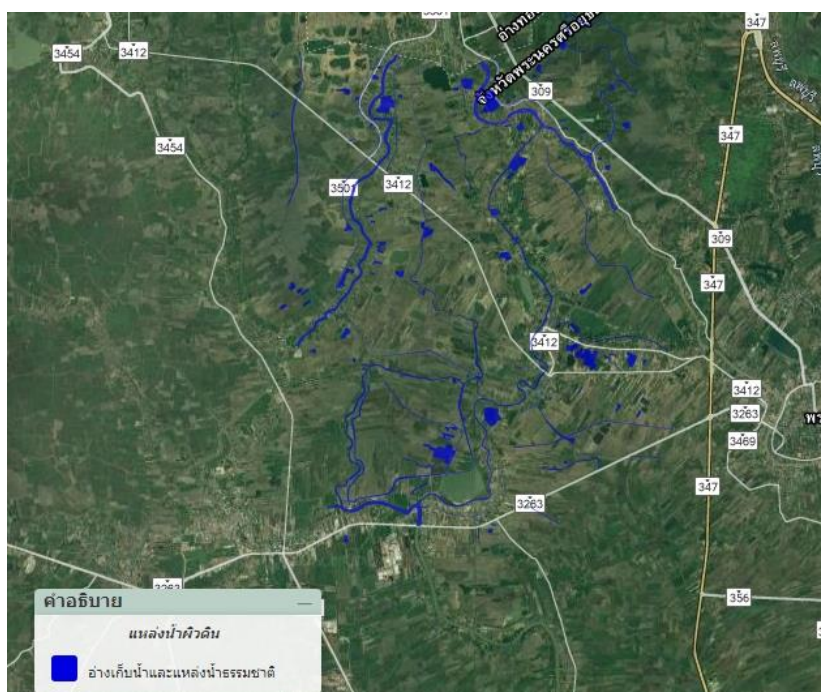

ภาพที่ ๑๐ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : Agri-Map พ.ศ. ๒๕๖๗)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน ตำบลกบเจา อำเภอบางบาล มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรและได้รับจากโครงการชลประทาน ในพื้นที่ชลประทาน จำนวน ๔,๗๕๐ ไร่

ภาพที่ ๑๑ แสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : Agri-Map พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๑๒ แสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : Agri-Map พ.ศ. ๒๕๖๗)

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI (ไม่มี)

๑.๔ สีนค้ำเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้ำ ข้าว

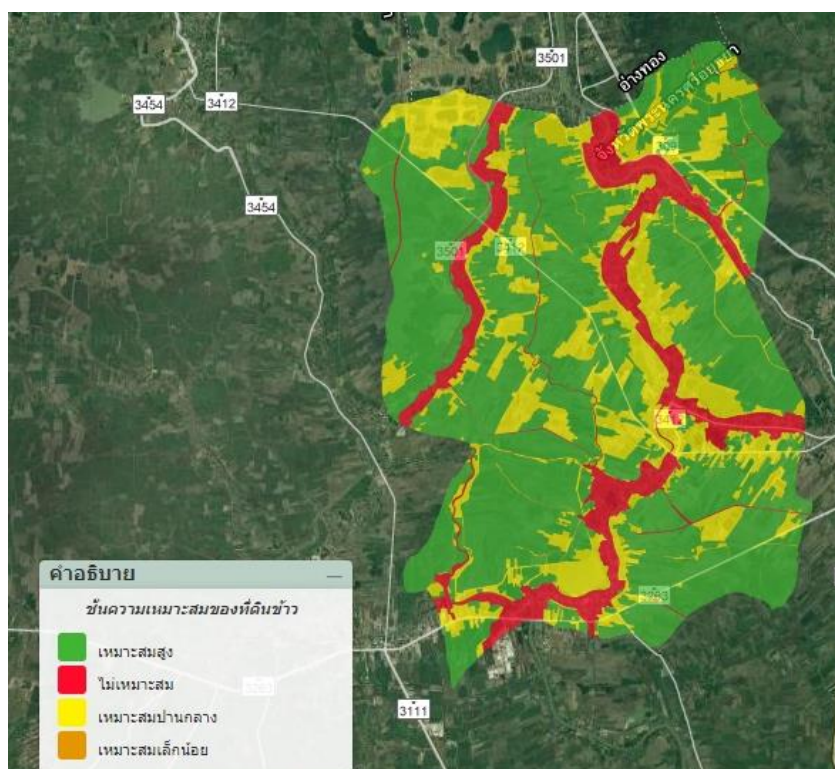
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๘๕,๔๘๒.๔๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๓,๖๙๗.๒๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๕๒ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒,๐๙๒.๒๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๖๕ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน - ไร่ คิดเป็นร้อยละ - และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑,๑๗๑.๗๒ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๘๒

ตารางที่ ๑๒ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

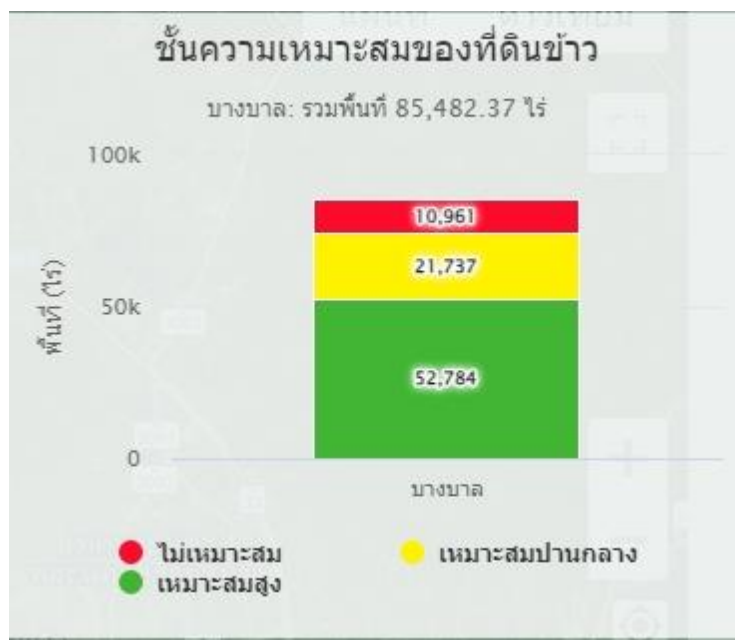
ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก ๗๔,๕๑๑ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
มหาพราหมณ์	๓,๖๙๗.๒๙	๒,๐๙๒.๒๒	-	๑,๑๗๑.๗๒	๖,๙๖๑.๒๓

ที่มา : Agri-Map, ๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๓ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวอำเภอบางบาล

(ที่มา : Agri-Map พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๑๔ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าวตำบลกบเจา อำเภอบางบาล
(ที่มา : Agri-Map พ.ศ. ๒๕๖๗)

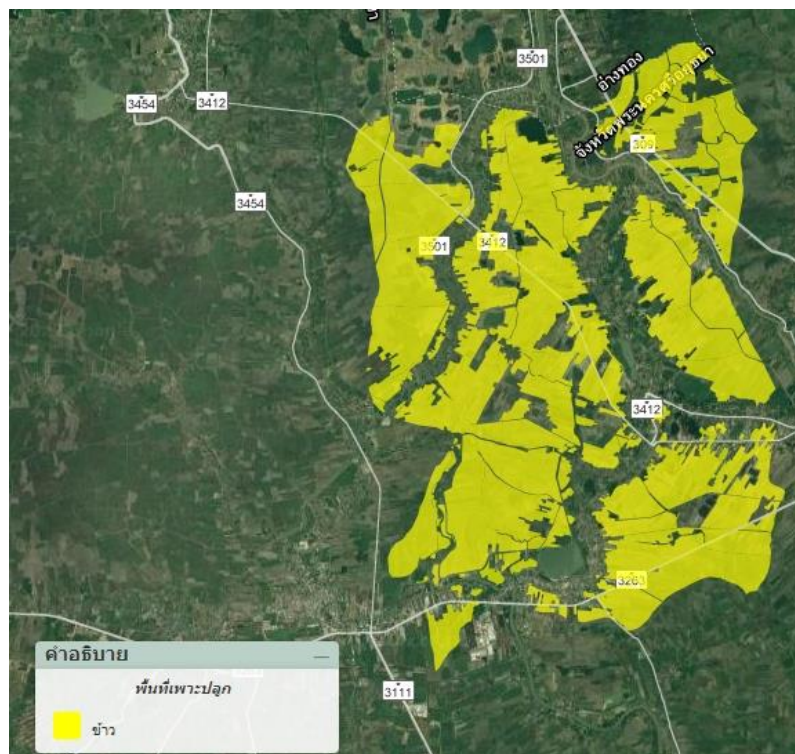
(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๓,๓๔๗ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลพระขาว จำนวน ๔,๖๖๖ ไร่ รองลงมาคือ ตำบลกบเจา จำนวน ๔,๕๙๐ ไร่ และตำบลวัดยม จำนวน ๔,๓๓๖ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูก ๔๓,๗๐๕ (ไร่)
๑	มหาพราหมณ์	๓,๓๔๗.๐๐
	รวม	๔๓,๗๐๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล ๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๕ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : Agri-Map พ.ศ.๒๕๖๗)

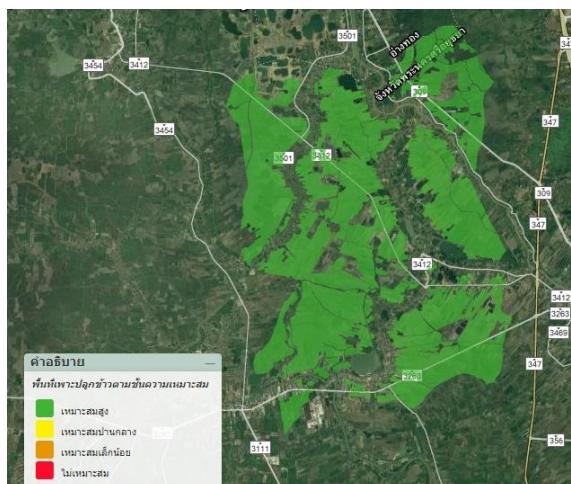
(๓) พื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอบางบาล มีพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๕๔,๖๗๖.๙๙ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๕๔,๔๗๘.๖๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๖๓ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน - ไร่ คิดเป็นร้อยละ - พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน - ไร่ คิดเป็นร้อยละ - และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๙๘.๓๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๖

ตารางที่ ๑๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก ๕๔,๖๗๖.๙๙ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
มหาพราหมณ์	๓,๖๙๗.๒๘	-	-	๒.๕๙	๓,๖๙๙.๘๗
รวมอำเภอบางบาล	๓,๖๙๗.๒๘	-	-	๒.๕๙	๓,๖๙๙.๘๗

ที่มา : Agri-Map, ๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๖ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล
(ที่มา : Agri-Map พ.ศ.๒๕๖๗)

ภาพที่ ๑๗ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบางบาล
(ที่มา : Agri-Map พ.ศ.๒๕๖๗)

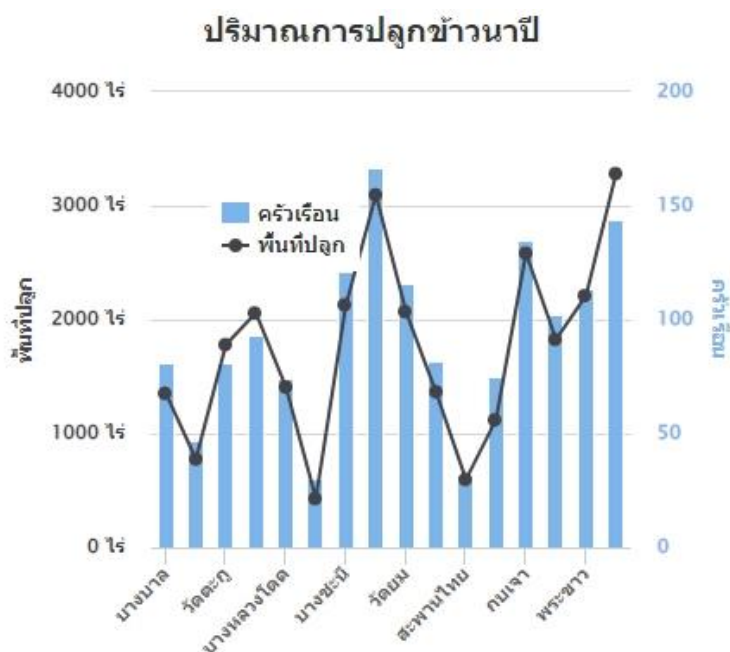
๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๓,๓๔๗ ไร่ ๑๓๔ ไร่ ๑๓๔ ไร่ โดยพื้นที่ปลูกมากตำบลพระขาว จำนวน ๔,๖๖๖.๐๐ ไร่ จำนวน ๑๔๖ ไร่ ๑๔๖ ไร่ รองลงมาคือตำบลกบเจา จำนวน ๔,๕๙๐.๐๐ ไร่ ๑๕๘ ไร่ ๑๕๘ ไร่ และตำบลวัดยม จำนวน ๔,๓๓๖.๐๐ ไร่ ๑๔๑ ไร่ ๑๔๑ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๕ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
มหาพราหมณ์	๑๓๔	๓,๓๔๗.๐๐	๓,๓๔๗.๐๐	๒,๘๔๔.๙๕	๐.๘๕
รวม	๑๓๔	๓,๓๔๗	๓,๓๔๗	๒,๘๔๔.๙๕	๐.๘๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๘ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

- (๑) การใช้พันธุ์ดี มีการคัดเลือกพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ โดยส่วนใหญ่จะปลูกข้าวพันธุ์ กข ๔๑, กข ๔๓, กข ๔๗, กข ๘๕, พิชญ์โลก ๒ และข้าวพันธุ์พื้นเมือง
- (๒) การเตรียมดิน มีการเตรียมดินโดยใช้เครื่องจักรกลเข้าช่วย
- (๓) การปลูกข้าว จะใช้สารชีวภัณฑ์เข้ามาช่วยในการผลิตและลดการใช้สารเคมีในนาข้าวเพื่อลดต้นทุนการผลิต
- (๔) ระบบการให้น้ำ อาศัยน้ำจากระบบชลประทานและน้ำฝนตามฤดูกาล ไม่มีเทคโนโลยีที่โดดเด่นในเรื่องนี้ ยังคงทำตามวิธีดั้งเดิมที่เคยปฏิบัติ
- (๕) การดูแลรักษา ลงตรวจสอบแปลงตามที่เคยปฏิบัติ ไม่มีเทคโนโลยีที่โดดเด่นในเรื่องนี้ ยังคงทำตามวิธีดั้งเดิมที่เคยปฏิบัติ
- (๖) การใส่ปุ๋ย มีบางพื้นที่ทำการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและปุ๋ยสั่งตัด
- (๗) การเก็บเกี่ยว ยังคงใช้รถเกี่ยวข้าวทำการเกี่ยวตามที่เคยปฏิบัติ ไม่มีเทคโนโลยีที่โดดเด่นในเรื่องนี้ ยังคงทำตามวิธีดั้งเดิมที่เคยปฏิบัติ
- (๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว มีการตากบดอซัง และอัดฟางเพื่อนำไปขายแต่มีเพียงส่วนน้อยที่ดำเนินการในเรื่องดังกล่าว
- (๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู ใช้สารชีวภัณฑ์ฉีดพ่นในพื้นที่

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอบางบาล มีการปลูกข้าว ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวนาปี				←	△			▽		→		
ข้าวนาปรัง	←	→	▽								←	→

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๑๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๗)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอบางบาล มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานและพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนเป็นเงิน ๔,๘๐๕ บาท/ไร่

ตารางที่ ๑๖ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๖/๖๗ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	รายการ	บาท/ไร่
๑	ค่าเตรียมดิน (ไถ/ตีดิน ๒๗๐ บาท, ย่ำ+ลုပ်เทือก+ซักร่อง ๒๕๐ บาท)	๕๒๐
๒	ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว (อัตรา.....๒๕..... กก./ไร่)	๔๕๐
๓	ค่าจ้างปลูก (หวาน/ดำ/หยอด)	๖๐
๔	ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช (คุมและฆ่าหญ้า)	๒๐๐
๕	ค่าจ้างฉีดสารเคมีกำจัดวัชพืช ...๒..... ครั้ง	๑๒๐
๖	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๑ สูตร อัตรา๒๕..... กก./ไร่	๕๕๐
๗	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๒ สูตร อัตรา๒๕..... กก./ไร่	๕๕๐
๘	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๓ สูตร อัตรา๑๐..... กก./ไร่	๒๐๐
๙	ค่าปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยหมัก/ ปุ๋ยคอก) อัตรา กก./ไร่	
๑๐	ค่าจ้างใส่ปุ๋ย๓.... ครั้ง (รวมปุ๋ยเคมีและอินทรีย์)	๑๘๐
๑๑	ค่าสารบำรุงต่างๆ เช่น ฮอร์โมน น้ำหมัก ฯลฯ	๑๐๐
๑๒	ค่าจ้างใส่สารบำรุงต่างๆ๒.... ครั้ง	๑๒๐

๑๓	ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช	๒๘๐
๑๔	ค่าจ้างฉีดสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช๓... ครั้ง	๑๘๐
๑๕	ค่าสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช	๓๕
๑๖	ค่าจ้างฉีดสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช๑.. ครั้ง	๖๐
๑๗	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (ต่อรอบการผลิต) ลิตร	๕๐๐
๑๘	ค่าไฟฟ้า (ต่อรอบการผลิต)	
๑๙	ค่าทำความสะอาดแปลง (ตัดหญ้า.....)	
๒๐	ค่าซ่อมข้าว	
๒๑	ค่ากำจัดพันธุ์ปน (ข้าวดีด/วัชพืช) ครั้ง	
๒๒	ค่าเก็บเกี่ยว	๓๐๐
๒๓	ค่าขนส่งข้าวไปโรงสี	๑๒๕
๒๔	ค่าเช่านา (ต่อรอบการผลิต)	๗๕๐
๒๕	อื่นๆ (ระบุ)	
๒๖	รวมต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)	๕,๒๘๐.๐๐
๒๗	ผลผลิต (กก./ไร่)	๘๕๐.๐๐
๒๘	ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	๘.๒๐
๒๙	รายได้ (บาท/ไร่)	๖,๙๗๐.๐๐
๓๐	กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)	๑,๖๙๐.๐๐

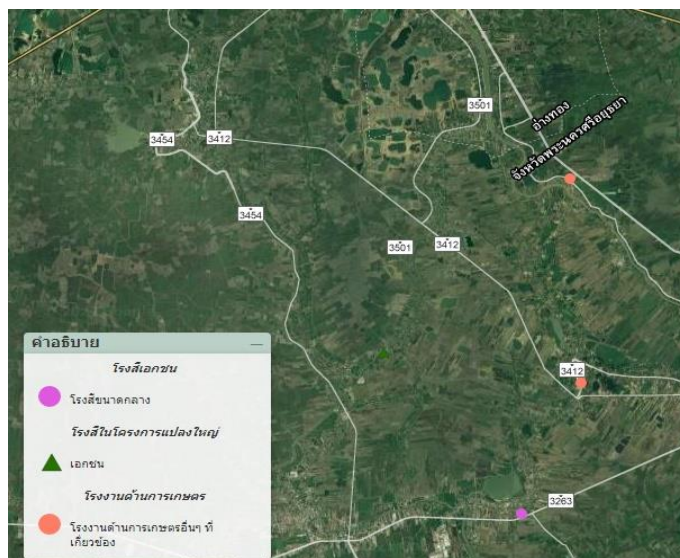
ที่มา : เกษตรกรต้นแบบ, ๒๕๖๗

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์ตลาดของอำเภอ)

อำเภอบางบาลมีจุดรับซื้อผลผลิตข้าว พันธุ์ข้าวไม่ไวแสงเช่น พันธุ์ กข ๔๗, กข ๕๑, กข ๓๑, กข ๔๑, กข ๔๗, กข ๘๕ และพิษณุโลก ๒ ส่วนใหญ่เพื่อจำหน่ายข้าวเปลือกให้กับโรงสีข้าว เกษตรกรเก็บเกี่ยวจะเก็บพันธุ์ข้าวไว้บางส่วนตากลานข้าวเก็บไว้ทำพันธุ์รอบต่อไปที่เหลือก็เก็บไว้บริโภคและส่งผลผลิตที่จะขายเป็นข้าวเปลือกสดไม่มีการตากแดดเพื่อลดความชื้น ขนส่งไปขายที่โรงสีสินเสนาซึ่งอยู่ในตำบลทางช้าง อำเภอบางบาล และอำเภอใกล้เคียง โรงสีสินเสนามีกำลังผลิต ๖๐๐ ตัน

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

อำเภอบางบาล มีแหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป (โรงสี) รวม ๔ แห่ง (เกษตรกรส่วนใหญ่จะนำข้าวที่เกี่ยวแล้วไปทำการสีข้าวที่อำเภอเสนาและอำเภอบางซ้าย)

ภาพที่ ๒๐ แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป (โรงสี) อำเภอบางบาล (ที่มา : Agri-Map พ.ศ. ๒๕๖๗)

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลกบเจา อำเภอบางบาล มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าว จำนวน ๒ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน - ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

๑. นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ผสมผสานกับการใช้สารชีวภัณฑ์ในพื้นที่การเกษตร

๒. ทำนาแบบลดต้นทุนการผลิตข้าว เพิ่มปริมาณ และคุณภาพผลผลิต โดยการลดใช้สารเคมี ในนาข้าวและคัดเลือกข้าวพันธุ์ดีมาเพาะปลูก

ตารางที่ ๑๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าวอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ – สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นางสาวปราณี แก้วสวาท	๔	มหาพราหมณ์	บางบาล	๒๕๖๐	ข้าว

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๗

๑.๔.๒ ชนิดสินค้า กล้าย (พืชรอง)

พื้นที่ปลูกกล้าย

ตำบลมหาพราหมณ์อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกกล้าย จำนวน ๗๖๔.๑๗ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลไทรน้อย จำนวน ๙๑.๒๘ ไร่ รองลงมาคือ ตำบลบางชะนี จำนวน ๗๘.๘๐ ไร่ ตำบลบางหลวง จำนวน ๗๕.๖๓ ไร่ และตำบลบางหัก จำนวน ๗๓.๗๕ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๘ แสดงพื้นที่ปลูกกล้วย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ตำบล	กล้วยน้ำว้า (ไร่)	กล้วยหอม (ไร่)	กล้วยไข่ (ไร่)	พื้นที่ปลูก (ไร่)
๑	บางบาล	๒๑.๕๐	๒๐.๒๕	๒.๒๕	๔๔.๐๐
๒	วัดยม	๑๔.๙๘	๓๖.๔๒	๐.๓๒	๕๑.๗๒
๓	ไทรน้อย	๒๘.๓๗	๖๑.๔๑	๑.๕๐	๙๑.๒๘
๔	สะพานไทย	๑.๑๘	๒.๓๘	๐.๐๐	๓.๕๖
๕	มหาพราหมณ์	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
๖	กบเจา	๑๐.๐๐	๑๓.๗๒	๒.๐๐	๒๕.๗๒
๗	บ้านคลั่ง	๐.๗๕	๓.๐๐	๐.๐๐	๓.๗๕
๘	พระขาว	๒.๕๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๒.๕๐
๙	น้ำเต้า	๒.๕๐	๒.๗๒	๐.๐๐	๕.๒๒
๑๐	ทางช้าง	๑๗.๒๕	๓.๕๐	๐.๐๐	๒๐.๗๕
๑๑	วัดตะกู	๒๑.๑๓	๒๓.๔๕	๑๕.๐๐	๕๙.๕๘
๑๒	บางหลวง	๔๒.๘๘	๒๗.๒๕	๕.๕๐	๗๕.๖๓
๑๓	บางหลวงโดด	๑๗.๘๘	๘.๖๑	๒.๒๕	๒๘.๗๔
๑๔	บางหัก	๓๗.๒๕	๒๑.๕๐	๑๔.๐๐	๗๒.๗๕
๑๕	บางชะนี	๖๘.๐๕	๘.๕๐	๒.๒๕	๗๘.๘๐
๑๖	บ้านกุ่ม	๔๕.๓๔	๒๘.๐๐	๐.๐๐	๗๓.๓๔
	รวม	๓๓๒.๒๔	๒๖๐.๗๕	๑๗๑.๑๘	๗๖๔.๑๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๗

ปริมาณการผลิต

อำเภอบางบาล มีพื้นที่การปลูกกล้วย จำนวน ๗๖๔.๑๗ ไร่ ๖๒๑ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมาก ตำบลไทรน้อย จำนวน ๙๑.๒๘ ไร่ จำนวน ๙๔ ครัวเรือน รองลงมาคือ รองลงมาคือ ตำบลบางชะนี จำนวน ๗๘.๘๐ ไร่ ๔๖ ครัวเรือน และตำบลบางหลวง จำนวน ๗๕.๖๓ ไร่ ๖๒ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๙ แสดงปริมาณการปลูกกล้วย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
บางบาล	๖๕	๔๔.๐๐	๔๔.๐๐	๑๓๒.๐๐	๓.๐๐
วัดยม	๘๒	๕๑.๗๒	๕๑.๗๒	๑๕๕.๑๖	๓.๐๐
ไทรน้อย	๙๔	๙๑.๒๘	๙๑.๒๘	๒๗๓.๘๔	๓.๐๐
สะพานไทย	๑๑	๓.๕๖	๓.๕๖	๑๐.๖๘	๓.๐๐
มหาพราหมณ์	๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๓.๐๐
กบเจา	๓๗	๒๕.๗๒	๒๕.๗๒	๗๗.๑๖	๓.๐๐
บ้านคลั่ง	๒	๓.๗๕	๓.๗๕	๑๑.๒๕	๓.๐๐
พระขาว	๓	๒.๕๐	๒.๕๐	๗.๕๐	๓.๐๐

น้ำเต้า	๗	๕.๒๒	๕.๒๒	๑๕.๖๖	๓.๐๐
ทางช้าง	๒๔	๒๐.๗๕	๒๐.๗๕	๖๒.๒๕	๓.๐๐
วัดตะกุก	๕๓	๕๙.๕๘	๕๙.๕๘	๑๗๘.๗๔	๓.๐๐
บางหลวง	๖๒	๗๕.๖๓	๗๕.๖๓	๒๒๖.๘๙	๓.๐๐
บางหลวงโตด	๔๐	๒๘.๗๔	๒๘.๗๔	๘๖.๒๒	๓.๐๐
บางหัก	๕๙	๗๓.๗๕	๗๓.๗๕	๒๒๑.๒๕	๓.๐๐
บางชะนี	๔๖	๗๘.๘๐	๗๘.๘๐	๒๓๖.๔๐	๓.๐๐
บ้านกุ่ม	๓๘	๗๓.๓๔	๗๓.๓๔	๒๔๔.๓๙	๓.๐๐
รวม	๖๒๑	๗๖๔.๑๗	๗๖๔.๑๗	๒,๓๘๙.๔๐	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๗

ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอบางบาล มีการปลูกกล้วย ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
กล้วย	←→							▽				△

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๒๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกกล้วยในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๗)

ต้นทุนการผลิต

อำเภอบางบาล มีต้นทุนการผลิตกล้วย โดยพื้นที่ในเขตชลประทานและพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนเป็นเงิน ๑๘,๗๐๕ บาท/ไร่

ตารางที่ ๒๐ แสดงต้นทุนการผลิตกล้วย ปี ๒๕๖๕ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ	
	ต้นทุน (บาท/ไร่)		ต้นทุน (บาท/ไร่)			
ค่าเตรียมดิน+ชุดหลุม	๒,๕๐๐		๒,๕๐๐			
ค่าพันธุ์กล้วยหน่อละ ๑๕ บาท จำนวน ๔๐๐ หน่อ	๖,๐๐๐		๖,๐๐๐			
ค่าไม้รวก (ไม้ค้ำ)	๔,๘๐๐		๔,๘๐๐			
ค่าแรงงาน ๒ คนๆละ ๓ วัน	๑,๘๐๐		๑,๘๐๐			
ปุ๋ยคอกกระสอบละ ๒๕ บาท จำนวน ๒๕ กระสอบ	๖๒๕		๖๒๕			
ปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ จำนวน ๑ กระสอบ	๖๘๐		๖๘๐			
ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ จำนวน ๑ กระสอบ	๘๐๐		๘๐๐			
ค่าไฟ	๑,๐๐๐		๑,๐๐๐			

ค่าขนส่งตลาดเจ้าพรหม,ขายท้องถิ่น	-		-		
ค่าเช่าที่ดิน	๕๐๐		๕๐๐		
รวม	๑๘,๗๐๕		๑๘,๗๐๕		ต้นทุนการผลิตประมาณ ๑๖,๗๐๕ – ๑๘,๗๐๕ บาท/ไร่

ที่มา : เกษตรกรผู้ปลูกกล้วย, ๒๕๖๗

สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด

อำเภอบางบาลมีจุดรับซื้อผลผลิตกล้วย ขายในท้องถิ่นของตัวเองและตลาดเจ้าพรหมอำเภอใกล้เคียง บางครั้งก็มีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อในพื้นที่ ส่วนกล้วยน้ำว้าส่งให้กลุ่มแม่บ้านแปรรูปทำกล้วยตากอบน้ำผึ้ง กล้วยม้วน เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านการผลิตกล้วย จำนวน ๑ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน - ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

๑. นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ผสมผสานกับการใช้สารชีวภัณฑ์ในพื้นที่การเกษตร
๒. ทำสวนแบบลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณ และคุณภาพผลผลิต โดยการลดใช้สารเคมี

ตารางที่ ๒๑ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตกล้วยอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นางสาวปราณี แก้วสวาท	4	มหาพราหมณ์	บางบาล	-	ไม้ผล
	เป็นเกษตรกรเกษตรกรทฤษฎีใหม่					

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล, ๒๕๖๗

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตาราง ๑๘ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร ๑. ปัญหาเรื่องดินคุณภาพเสื่อมโทรม	๑. เกิดจากการใช้สารเคมีในการทำการเกษตรเป็นประจำและเผาตอซังข้าว	๑. ส่งเสริมให้มีการปลูกพืชสดเป็นปุ๋ยปรับปรุงบำรุงดิน และใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร (ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และเศษพืช) รวมทั้งรณรงค์ให้มีการไถกลบแทนการเผาตอซังในพื้นที่ปลูกข้าว ๒. ประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้เกษตรกรเลิกใช้สารเคมีทางการเกษตร เพราะต้องลงทุนสูง มีความเสี่ยงต่อความเสียหาย	๑๖ ตำบล ในอำเภอบางบาล	
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด (ตามรายชนิดที่สำคัญ) -ไม่มีปัญหาเป็นการเฉพาะ-				

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๑. ขาดแรงงานคนรุ่นใหม่และผู้สืบทอดกิจการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๒. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรขาดความรู้เกี่ยวกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์	๑. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีสมาชิกและแรงงานเป็นกลุ่มคนสูงอายุยังขาดแรงงานคนรุ่นใหม่และผู้สืบทอดกิจการที่เป็นคนรุ่นใหม่ ๒. บรรจุภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีอยู่ไม่ดึงดูดความสนใจของผู้บริโภคและตลาด	๑. สร้างแรงจูงใจให้กับคนรุ่นใหม่สำนึกรักบ้านเกิด รักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น และสร้างแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่สืบทอดและสานต่อกิจการวิสาหกิจชุมชนให้คงอยู่ โดยสร้างการรับรู้และถ่ายทอดความรู้ให้คนใหม่เห็นถึงความสำคัญของกิจการวิสาหกิจชุมชน ๒. ส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อดึงดูดความสนใจและเพิ่มช่องทางการตลาดและช่องทางการจำหน่ายให้มากขึ้น ๓. เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้กับกลุ่มให้มีส่วนร่วมในการแสวงหาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา และจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเครือข่ายที่ประสบความสำเร็จ	๑. ตำบลไทรน้อย - วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารเต้าหู้นมสดตรารสสถิต - วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารพริกแกงกุ้งกรู้งเค่า - วิสาหกิจชุมชนพัฒนาเพื่อเกษตร - วิสาหกิจชุมชนเกษตรร่วมใจบ้านมอญ - วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรบ้านทางหลวง - วิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมถักสานจากวัสดุธรรมชาติ - วิสาหกิจชุมชนรักษ์เกษตรปลอดภัย	

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการแปรรูปผลผลิตและ ผลิตภัณฑ์ ๑. กระบวนการผลิตและแปรรูปยังไม่ผ่านการรับรองมาตรฐาน ๒. บรรจุภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรยังไม่เป็นที่ต้องการของตลาดและยังไม่ทันสมัยไม่ดึงดูดใจผู้บริโภค	๑. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรขาดความพร้อมในการขอรับรองมาตรฐาน ๒. บรรจุภัณฑ์ไม่เกิดแรงจูงใจในการซื้อ ไม่โดดเด่นหรือไม่สวยงาม	๑. ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มให้มีความพร้อมสำหรับการขอรับรองมาตรฐาน เช่น - เข้าร่วมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ - ศึกษาดูงานกลุ่มที่ได้รับรองมาตรฐาน เพื่อนำกลับมาพัฒนากลุ่มให้มีความพร้อมมากยิ่งขึ้น ๒. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้สวยงาม ทันสมัย และตรงความต้องการของตลาดและผู้บริโภคในปัจจุบัน	๑. ตำบลไทรน้อย - วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารเต้าหู้นมสดตรารสสดี - วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตอาหารพริกแกงกุ้งกรู้งเคา - วิสาหกิจชุมชนพัฒนาเพื่อเกษตร - วิสาหกิจชุมชนเกษตรร่วมใจบ้านมอญ - วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรบ้านทางหลวง - วิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมถักสานจากวัสดุธรรมชาติ - วิสาหกิจชุมชนรักษ์เกษตรปลอดภัย	

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของอำเภอบางบาล

ตารางที่ ๑๙ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

ปัจจัย	จุดแข็ง (S=Strength)	จุดอ่อน (W=Weakness)
	- พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ใช้ระบบน้ำชลประทานในการทำเกษตร - มีพื้นที่ติดกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงเป็นโอกาสในการนำสินค้าเกษตรไปจำหน่ายและสามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ - การเกษตรในพื้นที่มีความหลากหลาย - มีการคมนาคมสะดวก สามารถขนส่งผลผลิตเกษตรได้รวดเร็ว - อยู่ใกล้กับตลาดแหล่งใหญ่ เช่น ตลาดไท ตลาดกลางสินค้าเกษตรสี่มุมเมือง ตลาดอ่างทอง แลตลาดในกรุงเทพ - พื้นที่ส่วนใหญ่สามารถทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี ทั้งการผลิตพืช สัตว์ และสัตว์น้ำ	- พื้นที่การเกษตรมากกว่าร้อยละ ๗๐ เป็นพื้นที่รับน้ำ และมีน้ำท่วมเกือบทุกปี - ระบบน้ำชลประทานในพื้นที่ต้องมีการสูบน้ำจากแม่น้ำเข้าสู่คูคลอง - เกษตรกรต้องเสียค่าสูบน้ำให้กับชลประทานเนื่องจากงบประมาณที่จัดสรรมาไม่เพียงพอ - เกษตรกรร้อยละ ๖๕ เข้าที่นาของนายทุน ไร่ละ ๑,๕๐๐ - ๒,๐๐๐ บาท/ปี - เกษตรกรที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย ๕๐-๖๕ ปี - ขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร เนื่องจากแรงงานส่วนใหญ่จะเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม - การผลิตการเกษตรขาดการวางแผนการใช้ที่ดินที่มีประสิทธิภาพ - การรวมกลุ่มเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรยังไม่เข้มแข็ง - การผลิตสินค้าเกษตรต้องพึ่งพาปัจจัยภายนอก (ทุน แรงงาน ปัจจัยการผลิต) ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง - สภาพแวดล้อม (ดิน น้ำ) การเกษตรเสื่อมโทรมจากการใช้สารเคมี

โอกาส (O=Opportunity) - รัฐมีนโยบายสร้างความเข้มแข็งชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นการใช้ทุนในชุมชน การสร้างอาชีพและรายได้แก่ครัวเรือน - รัฐมีนโยบายนำไทยเป็นครัวของโลก มีโอกาสให้สินค้าเกษตรมีช่องทางจำหน่ายในต่างประเทศมากขึ้น - รัฐมีนโยบายการสนับสนุนแหล่งเงินทุนและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน - กระแสการบริโภคให้ความสำคัญกับสุขภาพอนามัยมากขึ้น ผู้บริโภคปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคผลผลิตที่ปลอดภัยจากสารพิษ - การเปิดตลาดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) - การจัดระบบ Contract Farming - การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร - การเชื่อมโยงระบบการผลิตและการตลาดสู่มาตรฐานสากล - การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร สู่มาตรฐานสากล	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) - การจัดระบบการผลิตสินค้าเกษตรให้เหมาะสม - การพัฒนาวิธีการบริหารจัดการศัตรูพืช - ส่งเสริมการผลิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง - การพัฒนาโฮมสเตย์ (Home Stay) สู่มาตรฐานที่พักสากล
ภัยคุกคาม (T-Threat) - พื้นที่การเกษตรมากกว่าร้อยละ ๗๐ เป็นพื้นที่รับน้ำ และมีน้ำท่วมเกือบทุกปี - ไม่มีแหล่งน้ำต้นทุน และระบบน้ำชลประทานในพื้นที่ต้องมีการสูบน้ำจากแม่น้ำเข้าสู่คลอง - เกษตรกรต้องเสียค่าสูบน้ำให้กับชลประทานเนื่องจากงบประมาณที่จัดสรรมาไม่เพียงพอ เกษตรกรร้อยละ ๖๕ เข้าatinaของนายทุน ไร่ละ ๑,๕๐๐-๒,๐๐๐ บาท/ปี - มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินไปสู่อุตสาหกรรมบ่อทราย	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) - การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร - พัฒนาการผลิตสินค้าและบริการให้ได้รับรองมาตรฐาน (Primary GMP)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) - การพัฒนาระบบถ่ายทอดความรู้ - การพัฒนาการให้บริการทางการเกษตรในพื้นที่ - การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ - การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น - การพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าให้น่าสนใจมีเอกลักษณ์

- ราคาผลผลิตไม่แน่นอน บางช่วงราคาตกต่ำ - การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศทำให้เกิดความเสี่ยงต่อผลผลิตด้านการเกษตร		
--	--	--

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑) การจัดระบบ Contract Farming
- ๒) การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร
- ๓) การเชื่อมโยงระบบการผลิตและการตลาดสู่มาตรฐานสากล
- ๔) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรสู่มาตรฐานสากล

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๑) การจัดระบบการผลิตสินค้าเกษตรให้เหมาะสม
- ๒) การพัฒนาวิธีการบริหารจัดการศัตรูพืช
- ๓) ส่งเสริมการผลิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
- ๔) การพัฒนาโฮมสเตย์ (Home Stay) สู่มาตรฐานที่พักสากล

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- ๑) การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร
- ๒) พัฒนาการผลิตสินค้าและบริการให้ได้รับรองมาตรฐาน (Primary GMP)

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๑) การพัฒนาระบบถ่ายทอดความรู้
- ๒) การพัฒนาการให้บริการทางการเกษตรในพื้นที่
- ๓) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าที่น่าสนใจมีเอกลักษณ์

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอบางบาล

- แนวทางการพัฒนา

๑. แผนถ่ายทอดเทคโนโลยี

๑) จัดการฝึกอบรมเกษตรกรผู้ทำนาให้มีความรู้ในการผลิตข้าว โดยใช้เทคโนโลยีการเกษตรแผนใหม่ เพื่อลดต้นทุนในการผลิต และปรับปรุงคุณภาพพันธุ์ข้าวให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสินค้าเกษตร ตลอดจนให้ความรู้ในการลดสารเคมีด้วยเทคนิควิธีต่างๆ ทางชีวภาพ หรือใช้สารสมุนไพร เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้บริโภคทั้งภายในประเทศและส่งออกไปยังต่างประเทศ

๒) จัดการฝึกอบรมแก่เกษตรกรให้มีความรู้ปรับปรุงคุณภาพดิน เพื่อฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินด้วยเทคนิควิธีต่างๆ เช่น การใช้ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด และปุ๋ยน้ำชีวภาพ ตลอดจนแก้ไขปัญหาดินเป็นกรด ด้วยการปรับสภาพความเป็นกรดเป็นด่างของดิน ให้เหมาะสมแก่การปลูกพืชด้วยปูนมาร์ลและปูนขาว

๓) จัดการฝึกอบรมเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ให้มีความรู้ในการเลี้ยงปลาอย่างถูกต้องเพื่อเสริมรายได้ให้กับครอบครัว ตลอดจนให้ความรู้การเลี้ยงปลาในนาข้าว ตามแนวทฤษฎีเกษตรยั่งยืน

๔) จัดการฝึกอบรมเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงไก่พื้นเมือง ให้มีความรู้ในการเลี้ยงอย่างถูกต้อง เพื่อป้องกันการระบาดของโรคสัตว์ปีก เช่น อหิวาห์ไก่ นิวคลีโอซิส หลอดลมอักเสบและไข้หวัดนก

๒. แผนการลงทุน (แผนธุรกิจชุมชน)

๑) ในด้านการทำนาเสริมสร้างศักยภาพ กลุ่มเกษตรกรทำนาให้มีความรู้ในการบริหารจัดการองค์กรให้เข้มแข็ง จัดตั้งเครือข่ายกลุ่มส่งเสริมอาชีพการทำนาในแต่ละหมู่บ้านเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรในการผลิต และการตลาด ตลอดจนขอรับการสนับสนุนเงินอุดหนุนจัดตั้งกองทุนพัฒนาการผลิตจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อดำเนินธุรกิจชุมชนหรือวิสาหกิจชุมชน แปรรูปผลผลิตเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายในท้องถิ่น เช่น จัดสร้างโรงสีข้าวชุมชน เพื่อผลิตข้าวสารบรรจุถุงจำหน่าย โดยเน้นสมาชิกในชุมชนเป็นหลักและพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นสินค้าเกษตรของชุมชนต่อไป

๒) ในด้านปัจจัยการผลิตต่างๆ ทั้งปุ๋ยเคมี สารเคมี หรือสารอินทรีย์ชีวภาพ ตลอดจนวัสดุการเกษตรอื่นๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในไร่นา ให้องค์กรเกษตรกรที่มีประสิทธิภาพในการจัดการบริหารธุรกิจ รวบรวมความต้องการของเกษตรกร ประสานงานกับภาคเอกชนหรือบริษัทผู้ผลิตโดยตรง นำมาจำหน่ายให้กับสมาชิกองค์กร และเกษตรกรทั่วไป ในรูปแบบการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร โดยให้สมาชิกมีส่วนร่วมในกิจการร่วมลงทุนถือหุ้นเป็นเจ้าของธุรกิจชุมชน และได้รับสิทธิประโยชน์จากรายได้การดำเนินงานในรูปแบบเงินปันผล หรือ เงินเฉลี่ยคืนจากการให้บริการภายในสหกรณ์ชุมชน

๓) ในด้านการแปรรูปสินค้าเกษตรหรือกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้วัสดุทางเกษตร นำมาแปรรูป ให้จัดตั้งองค์กรด้านการเกษตร เช่น กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มส่งเสริมอาชีพผู้ผลิตสินค้าเกษตร หรือกลุ่มยุวเกษตรกร ทั้งในและนอกโรงเรียน เสนอขอเงินอุดหนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาอาชีพและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพดี มีมาตรฐานสินค้าที่ผ่านการรับรองจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องด้านคุณภาพสินค้า เช่น มผช., มอก., อย. หรือ หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ต่อไป

๓. แผนพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม (แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากร)

๑) ในด้านทรัพยากรน้ำ ซึ่งมีความจำเป็นต่อการเกษตรในทุกกิจกรรมทั้งการปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ ตลอดจนการใช้น้ำเพื่ออุปโภคต่างๆ ถึงแม้ชลประทานจะถ่ายโอนภารกิจในการดูแลรักษาคลองส่งน้ำให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปแล้วก็ตาม แต่ในสภาพความเป็นจริงในชุมชนการบริหารจัดการการใช้น้ำเพื่อ

ประโยชน์ในการประกอบอาชีพทางการเกษตรยังมีปัญหาอยู่ต่อเนื่องโดยตลอด เนื่องจากระบบการทำนาไม่สอดคล้องกับการส่งน้ำของชลประทาน ทำให้เกษตรกรต้องแย่งน้ำกันใช้ เกิดข้อขัดแย้งข้อพิพาทในพื้นที่เป็นประจำ ซึ่งจำเป็นต้องแก้ไขให้เกิดการรวมกลุ่มผู้ใช้น้ำในแต่ละพื้นที่ตลอดแนวคลองส่งน้ำแต่ละสาย ร่วมกันกำหนดข้อตกลงหรือสัญญาในการจัดสรรปันส่วนการใช้น้ำให้สอดคล้องต่อระบบการปลูกพืชอย่างยุติธรรมและมีคณะกรรมการทรัพยากรน้ำในพื้นที่เป็นผู้ดูแลร่วมกับชลประทาน

๒) ในด้านทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นฐานรากความมั่นคงของการปลูกพืชทุกชนิด ทั้งการทำนาไม่ผล พืชผักและอื่นๆ ที่ต้องอาศัยพื้นดินอำนวยประโยชน์ แต่ในสภาพความเป็นจริงตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เกษตรกรมักจะไม่ปรับปรุงบำรุงดิน ไม่เห็นความสำคัญของดิน ทั้งที่เป็นฐานรากของการเกษตร เกษตรกรเกือบร้อยละ ๗๐ ใช้ปุ๋ยเคมีเพราะสะดวก หาซื้อง่าย ได้ผลรวดเร็ว และให้ผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น นำมาซึ่งรายได้เพื่อยังชีพ และชดเชยหนี้สินให้แหล่งเงินทุนได้ทันต่อเวลา แต่ผลกระทบที่เกิดแก่ดินนับวันจะเลวร้ายขึ้นทวีคูณขึ้นไปทุกที ไม่เหลือธาตุอาหารพืชจากธรรมชาติ เนื้อดินและโครงสร้างดินเสียหาย ขาดความอุดมสมบูรณ์ ดินเค็มร่วนซุยได้ง่าย กลับแข็งขึ้นเป็นดินดาน หากเกษตรกรไม่ใช้ปุ๋ยเคมีหรือไม่มีจะใช้ ผลิตเองไม่ได้ ต้องซื้อต่างประเทศอย่างเดียว จะไม่ได้ผลผลิตเหมือนเช่นทุกวันนี้ เมื่อถึงวิกฤตเกษตรกรจะมีรายได้เพื่อดำรงชีพได้อย่างไร ขณะนี้หน่วยงานรัฐเริ่มกลับมาสนใจให้ความสำคัญแล้ว เพื่อฟื้นดินให้กลับสู่สภาพเดิมเหมือนในอดีตด้วยวิธีต่างๆ ที่ย้อนยุค เป็นต้นว่า ให้ความรู้การใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพ เป็นต้น ซึ่งเกษตรกรก็เริ่มจะให้การยอมรับบ้าง ฉะนั้นเห็นควรให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบโดยตรง เช่น กรมพัฒนาที่ดิน ได้รณรงค์อย่างจริงจัง ก่อนที่ถึงวันที่ธรรมชาติจะเป็นผู้ทำลายมนุษย์ให้ยากจนลง

๔. แผนพัฒนาการป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติ

สำหรับในปัจจุบันต้องยอมรับความเป็นจริง อาชีพการเกษตรเป็นอาชีพที่เสี่ยงมากที่สุดอาชีพหนึ่ง และมีประชากรของประเทศที่ทำมาหากินกับการเกษตรเกือบ ๕.๖ ล้านคน ในแต่ละปีภยันตรายไม่พ้นเรื่องภัยธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นฝนแล้ง น้ำท่วม หรือภัยพิบัติจากศัตรูพืช โรคระบาดสัตว์ที่ผ่านมาก็ได้เกิดภัยพิบัติเกษตรกรก็หมดหนทางทำมาหากิน นอกจากยากจนไม่มีจะกินแล้วยังต้องเป็นหนี้แหล่งเงินทุนหรือนายทุนเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว เรียกว่า จนเป็นสองเท่าต้องอาศัยรายได้จากแหล่งอื่นๆ นอกกระบวนการเกษตรมาช่วยจนเจือให้มีชีวิตรอด การช่วยเหลือเมื่อเกิดภัยธรรมชาติจากแหล่งต่างๆ เมื่อเทียบกับผลเสียหายไม่คุ้มกันเลย เป็นเหตุให้บุตรหลานของเกษตรกรไม่สืบทอดอาชีพเกษตรกรรมไว้ เพราะมีความเสี่ยงสูง หนีไปหาอาชีพอุตสาหกรรม รับจ้างกันหมด เกษตรกรที่ทนทำทนเสี่ยงคือ รุ่นพ่อรุ่นแม่ที่ไม่รู้จะไปทำอะไร คาดว่าไม่นานก็จะไม่มีเกษตรกรผู้ผลิตอาหารเลี้ยงพลเมืองของประเทศอย่างแน่นอน เมื่อถึงวันนั้น คงต้องนำเข้าสินค้าเกษตรจากต่างประเทศ ฉะนั้นควรให้องค์กรของรัฐ หรือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดูแลเกษตรกรให้ความสำคัญต่อผู้ผลิตอาหารเลี้ยงพลเมืองของประเทศในด้านต่างๆ เพื่อเป็นหลักประกันให้สังคมเกษตรได้มั่นคงอยู่คู่ประเทศไทยต่อไป เช่น อุดหนุนเงินช่วยเกษตรกรเมื่อเกิดภัยพิบัติเพิ่มขึ้น หรือประกันสินค้าเกษตรเมื่อประสบภัยธรรมชาติ ให้ความสำคัญต่อเกษตรกรเหมือนต่างประเทศ

รูปแบบการเขียนโครงการ/กิจกรรม

โครงการ	การทำน้ำหมักชีวภาพ
ผู้รับผิดชอบโครงการ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล
หลักการและเหตุผล	๑. เกษตรกรขาดความรู้เรื่องการผลิตและใช้ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ ๒. ลดต้นทุนการผลิตพืช ๓. ผลผลิตทางการเกษตรมีสารเคมีปนเปื้อนอาจเป็นอันตรายต่อผู้ผลิตและผู้บริโภคได้
วัตถุประสงค์	๑. เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ๒. ทำเศษพืชที่เหลือทิ้งกลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ๓. กระตุ้นให้เกษตรกรเห็นถึงภัยอันตรายจากสารเคมี
เป้าหมาย	เกษตรกร ๑๐ คน
พื้นที่ดำเนินการ	หมู่ ๑ – ๑๐ ตำบลมหาราหมณ์
ระยะเวลา	เดือนตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๗๐
แผนการดำเนินงาน	๑. ประชุมชี้แจง ๒. รับสมัครผู้สนใจและจัดตั้งกลุ่ม ๓. เลือกตั้งคณะกรรมการ ๔. ถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงาน ๕. สาธิตการผลิตและการใช้
วิธีการดำเนินงาน	๑. อบรมให้ความรู้ ๒. สาธิตการผลิตและการใช้ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ ๓. จัดทำแปลงสาธิต
งบประมาณ	๕๐,๐๐๐ บาท
หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ	๑. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๒. เทศบาลตำบลบางบาล ๓. สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล
ผลตอบแทน	๑. เกษตรกรมีความรู้และทักษะการผลิตและใช้ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ ๒. ลดต้นทุนการผลิต ๓. ผลผลิตปลอดภัยจากสารเคมี ๔. ปลอดภัยต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค ๕. รักษาสมดุลของธรรมชาติ

โครงการ ทำสารสกัดชีวภาพ

ผู้รับผิดชอบโครงการ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล

หลักการและเหตุผล

๑. เกษตรกรขาดความรู้
๒. ลดต้นทุนการผลิต
๓. สิ่งแวดล้อมถูกทำลาย
๔. ผลผลิตมีสารเคมีปนเปื้อน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรสามารถเรียนรู้จัดจากการปฏิบัติจริง
๒. เพื่อใช้เศษพืชที่เหลือทิ้งให้เกิดประโยชน์
๓. กระตุ้นให้เกษตรกรรู้ถึงอันตรายจากสารเคมี

เป้าหมาย เกษตรกร ๑๐ ราย

พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ ๑ - ๑๐ ตำบลมหาพราหมณ์

ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๗๐

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจง
๒. จัดตั้งกลุ่มผู้สนใจ
๓. อบรมและศึกษาดูงาน

วิธีการดำเนินงาน

- สาธิตการทำสารสกัดชีวภาพ

งบประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท

หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ

๑. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
๒. เทศบาลตำบลบางบาล
๓. สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล

ผลตอบแทน

๑. เกษตรกรมีความรู้และทักษะในการใช้สารสกัดชีวภาพแทนสารเคมี
๒. ลดต้นทุนการผลิต
- ๓.ปลอดภัยต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค
๔. รักษาสมดุลธรรมชาติ

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
						งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	
พัฒนาการผลิต สินค้า	๑. โครงการ ส่งเสริมการ ลดต้นทุนการ ผลิตข้าว ตาม กระบวนการ โรงเรียน เกษตรกร	๑. เพื่อถ่ายทอด ความรู้ตาม กระบวนการ โรงเรียนเกษตรกร ให้กับเกษตรกร ๒. เพื่อให้ เกษตรกรสามารถ นำกระบวนการ เรียนรู้ไปปรับใช้ ในพื้นที่ของ ตนเอง ๓. เพื่อให้ เกษตรกรสามารถ ลดต้นทุนการผลิต ได้	เกษตรกร จำนวน ๑๖๐ คน จำนวน ๑๖ ตำบลๆ ละ ๑๐ คน	๑๖ ตำบลใน อำเภอบางบาล	๑. จัดทำโครงการ เสนอขอ งบประมาณกับ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ๒. ประชุมชี้แจง เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการ ๓. ดำเนินงานตาม โครงการ ๔. ติดตามผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ ๕. สรุปและ ประเมินผลการ ดำเนินงานโครงการ ให้กับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องทราบ	๓๗๐,๔๐๐	๓๗๐,๔๐๐	๓๗๐,๔๐๐	๓๗๐,๔๐๐	๓๗๐,๔๐๐	สำนักงาน เกษตร อำเภอ. บางบาล, องค์กร ปกครอง ส่วน ท้องถิ่น

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
						งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	
พัฒนาการผลิต สินค้า	๒. โครงการ ส่งเสริมการ ผลิตข้าว พันธุ์ดี	๑. เพื่อส่งเสริมให้ เกษตรกรมีพันธุ์ข้าว คุณภาพดีไว้อย่าง เพียงพอ ๒. ลดการใช้สารเคมี และส่งเสริมการใช้ เกษตรอินทรีย์ ๓. เพื่อเป็นศูนย์กลาง ในการพัฒนาการผลิต และการตลาด ๔. เพื่อถ่ายทอด เทคโนโลยี (วิธีการ บริหารจัดการฟิช) การ ผลิตข้าวที่เหมาะสม ให้กับเกษตรกร	เกษตรกร จำนวน ๑๖๐ คน จำนวน ๑๖ ตำบลๆละ ๑๐ คน	๑๖ ตำบลใน อำเภอบางบาล	๑. จัดทำโครงการ เสนอของบประมาณ กับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ๒. ประชุมชี้แจง เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการ ๓. ดำเนินงานตาม โครงการ ๔. ติดตามผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ ๕. สรุปและ ประเมินผลการ ดำเนินงานโครงการ ให้กับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องทราบ	๔๐๘,๐๐๐	๔๐๘,๐๐๐	๔๐๘,๐๐๐	๔๐๘,๐๐๐	๔๐๘,๐๐๐	สำนักงาน เกษตร อำเภอบาง บาล,องค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
						งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	
พัฒนาการผลิต สินค้า	๓. โครงการ ส่งเสริมการ ไถกลบตอซัง ฟางข้าว	๑. เพื่อสร้าง แรงจูงใจให้ เกษตรกรหันมา ไถกลบฟางข้าว ๒. เพื่อลดมลพิษ ทางอากาศ ๓. เพื่อเป็น ตัวอย่างให้ เกษตรกรอื่นๆ ๔. เพื่อเพิ่มปุ๋ย ในดินในนาข้าว	เกษตรกร จำนวน ๑๖๐ คน จำนวน ๑๖ ตำบลๆละ ๑๐ คน	๑๖ ตำบลใน อำเภอบางบาล	๑. จัดทำโครงการเสนอ ของบประมาณกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒.ประชุมชี้แจง เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการ ๓.ดำเนินงานตาม โครงการ ๔.ติดตามผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ ๕. สรุปและประเมินผล การดำเนินงาน โครงการให้กับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทราบ	๑๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	สำนักงาน เกษตรอำเภอ บางบาล, องค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุ หมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
						งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/องค์กร	๔. โครงการ พัฒนาศักยภาพ เกษตรกรรุ่นใหม่ YSF	๑. เพื่อสร้างการ รับรู้ให้กับ เกษตรกรรุ่นใหม่ให้ มีความสามารถ แสวงหาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางใน การพัฒนาและการ จัดการกับ ทรัพยากรที่มีอยู่ ๒. เพื่อปลูกฝัง จิตสำนึกที่ดีให้กับ เกษตรกรรุ่นใหม่	YSF จำนวน ๙ ราย	คัดเลือก ดำเนินการ จำนวน ๙ คน จาก ๑๖ ตำบล ในอำเภอ บางบาล	๑. จัดทำโครงการ เสนอของบประมาณ กับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ๒.ประชุมชี้แจง เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการ ๓.ดำเนินงานตาม โครงการ ๔.ติดตามผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ ๕. สรุปและ ประเมินผลการ ดำเนินงานโครงการ ให้กับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องทราบ	๖,๐๗๐	๖,๐๗๐	๖,๐๗๐	๖,๐๗๐	๖,๐๗๐	สำนักงาน เกษตร อำเภอบาง บาล,องค์กร ปกครอง ส่วนท้องถิ่น

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุ หมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
						งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/องค์กร	๕.โครงการ การพัฒนา บรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่า สินค้า	๑. เพื่อเพิ่มมูลค่า ให้กับผลิตภัณฑ์ ๒. เพื่อพัฒนา คุณภาพและ ยกระดับให้กับ ผลิตภัณฑ์ให้ สามารถแข่งขัน ในตลาดได้ ๓. เพื่อดึงดูด ความสนใจของ ผู้บริโภค และ สร้างความ เป็นอัตลักษณ์ ของชุมชน	กลุ่ม วิสาหกิจ ชุมชน จำนวน ๒๒ กลุ่ม	กลุ่ม วิสาหกิจ ชุมชน ในพื้นที่ อำเภอบาง บาล	๑. จัดทำโครงการ เสนอขอ งบประมาณกับ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ๒. ประชุมชี้แจง เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการ ๓. ดำเนินงานตาม โครงการ ๔. ติดตามผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ ๕. สรุปและ ประเมินผลการ ดำเนินงานโครงการ ให้กับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องทราบ	๒๒๐,๐๐๐	๒๒๐,๐๐๐	๒๒๐,๐๐๐	๒๒๐,๐๐๐	๒๒๐,๐๐๐	สำนักงาน เกษตรอำเภอ บางบาล, องค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุ หมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
						งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/องค์กร	๖.โครงการ การพัฒนา อาสาสมัคร เกษตร หมู่บ้าน	๑. เพิ่มศักยภาพ อาสาสมัคร เกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ในการ ขับเคลื่อนงาน ส่งเสริม การเกษตรและ สนับสนุนภารกิจ ของกระทรวง เกษตรและ สหกรณ์	อาสาสมัคร เกษตร หมู่บ้านที่ ผ่านการ ประเมิน คุณสมบัติ การเป็น Smart Famer จำนวน ๑๐ ราย	สำนักงาน เกษตร อำเภอ	๑. จัดทำโครงการ ตามงบประมาณ จากสำนักงาน เกษตรจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ๒. ประชุมชี้แจง เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการ ๓. ดำเนินงานตาม โครงการ ๔. ติดตามผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ ๕. สรุปและ ประเมินผลการ ดำเนินงานโครงการ ให้กับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องทราบ	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	สำนักงาน เกษตรอำเภอ บางบาล,

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุ หมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
						งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/องค์กร	๗.โครงการ ศูนย์เรียนรู้ การเพิ่ม ประสิทธิภาพ การผลิต สินค้าเกษตร	๑. เพื่อเป็น ศูนย์กลางในการ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการ ผลิต การบริหาร จัดการ และ การตลาดแก่ เกษตรกร รวมทั้ง การให้บริการ ทางการเกษตร และเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารใน พื้นที่	เกษตรกร ผู้นำ จำนวน ๓๐ ราย	ศูนย์เรียนรู้ การเพิ่ม ประสิทธิภาพ การผลิต สินค้า เกษตร	๑. จัดทำโครงการ ตามงบประมาณ จากสำนักงาน เกษตรจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ๒. ประชุมชี้แจง เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการ ๓. ดำเนินงานตาม โครงการ ๔. ติดตามผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ ๕. สรุปและ ประเมินผลการ ดำเนินงานโครงการ ให้กับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องทราบ	๖,๐๐๐	๖,๐๐๐	๖,๐๐๐	๖,๐๐๐	๖,๐๐๐	สำนักงาน เกษตรอำเภอ บางบาล,

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุ หมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
						งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	งปม.	
พัฒนาพื้นที่ และทรัพยากร การเกษตร	๘.โครงการ คลองระบาย น้ำหลากบาง บาล-บางไทร	๑. เพื่อให้เกิด การทบทวน แผนพัฒนา การเกษตรแบบมี ส่วนร่วมในพื้นที่ ที่ได้รับ ผลกระทบจาก โครงการฯ ๒. เพื่อให้ เกษตรกร ผู้เข้าร่วม โครงการ ได้รับ การถ่ายทอด ความรู้ด้านการ ส่งเสริมอาชีพ ด้านการเกษตร และสนับสนุน ปัจจัยการผลิต	เกษตรกร ที่ทำ การเกษตร ในพื้นที่ที่ ได้รับ ผลกระทบ จาก โครงการฯ จำนวน ๑๒๐ คน	ตำบลวัดยม ตำบลพระ ขาว ตำบลมหา พรหมณ์	๑. จัดทำโครงการ ตามงบประมาณ จากสำนักงาน เกษตรจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ๒.ประชุมชี้แจง เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการ ๓.ดำเนินงานตาม โครงการ ๔.ติดตามผลการ ดำเนินงานตาม โครงการ ๕. สรุปและ ประเมินผลการ ดำเนินงานโครงการ ให้กับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องทราบ	๑๒๓,๐๐๐	๑๒๓,๐๐๐	๑๒๓,๐๐๐	๑๒๓,๐๐๐	๑๒๓,๐๐๐	สำนักงาน เกษตรอำเภอ บางบาล,

ภาคผนวก

๑. ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตข้าว ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ทำนา ทำสวน และทำไร่ มีทั้งการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน และการผลิตเพื่อการค้า เกษตรกรที่ปลูกเพื่อการค้าส่วนใหญ่จะประสบปัญหาต้นทุนการผลิตสูง เนื่องจากขาดความรู้ในระบบการผลิตที่ถูกต้องเหมาะสม มีการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีไม่ถูกต้อง มักใช้มากเกินไปจนเป็นเสี่ยงต่อการขาดทุนอันเนื่องจากราคาผลผลิตตกต่ำ นอกจากนั้นยังเกิดปัญหาสารพิษจากการใช้สารเคมีอย่างไม่ระมัดระวังก่อให้เกิดปัญหาภัยกับเกษตรกรผู้ใช้สารพิษเองที่ได้รับพิษโดยตรง และผู้บริโภคผลผลิตที่มีสารพิษตกค้างหรือสิ่งที่มีชีวิตอื่นๆในธรรมชาติ ประกอบกับตัวเกษตรกรเองขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติในการฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้อง และต่อเนื่องซึ่งสะสมสารพิษในร่างกายก่อให้เกิดอาการเจ็บป่วย และเป็นพิษที่ตกค้างในสิ่งแวดล้อม ต่อสิ่งที่มีชีวิตอื่นๆ

จากสถานการณ์ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องหาทางแก้ไขโดยด่วน ในการแก้ไขปัญหาที่ยอมรับ คือใช้หลักการบริหารศัตรูพืชโดยวิธีการผสมผสาน โดยการควบคุมศัตรูพืชโดยใช้วิธีการต่างๆ ร่วมกับการแก้ปัญหาหรือลดการระบาดของศัตรูพืชอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

๑. ส่งเสริมการปลูกข้าวแบบปลอดสารพิษ
๒. กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
๓. เพื่อให้เกิดลดต้นทุนการผลิต
๔. เพื่อให้เกิดรู้วิธีการใช้สารเคมีได้เหมาะสม
๕. เกษตรกรมีความรู้เรื่อง แมลงศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติ
๖. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมดีขึ้น

เป้าหมาย

เกษตรกร ๑๖๐ ราย

ระยะเวลาในการดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๗ – กันยายน ๒๕๗๐

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ ๑๖ ตำบล ในอำเภอบางบาล

กิจกรรม

๖.๑ กิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

๑) สำนักงานเกษตรอำเภอรับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๖๐ ราย โดยแบ่งเป็น ๑๖ รุ่น ๆ ละ ๑๐ ราย/ตำบล

๒) จัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๕ ครั้งๆ ละ ๑ วัน เน้นกระบวนการในการถ่ายทอดความรู้ โดยการลดต้นทุนการผลิต ตั้งแต่เริ่มปลูกจนกระทั่งเก็บเกี่ยว และผู้เรียนเป็นผู้กำหนด

ครั้งที่ ๑ ประเมินผลก่อนการดำเนินงานถ่ายทอดความรู้ ปรับแนวคิด สร้างแรงจูงใจ
จัดทำแผนการผลิตข้าว วางแผนกระบวนการถ่ายทอดครั้งต่อไปโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม

ครั้งที่ ๒ จัดทำระบบนิเวศวิทยาของข้าว โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้กำหนด

ครั้งที่ ๓ จัดกระบวนการเรียนรู้เรื่องการจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสานตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกรโดยสามารถให้เกษตรกรนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองได้

ครั้งที่ ๔ จัดกระบวนการเรียนรู้ด้านดินและปุ๋ย โดยการตรวจวิเคราะห์ดิน และการผสมปุ๋ยใช้เอง (ปุ๋ยสั่งตัด) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพ

ครั้งที่ ๕ สรุปผลการดำเนินกิจกรรมและประเมินผลการถ่ายทอดความรู้

๖.๒ จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินกิจกรรมโครงการ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์

วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

ก่อนการดำเนินงานโครงการ

๑) สำนักงานเกษตรอำเภอประชุมชี้แจงทำความเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติงานโครงการ

๒) คัดเลือกพื้นที่ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ โดยเน้นการฝึกปฏิบัติและกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

๓) สำนักงานเกษตรอำเภอรับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๖๐ ราย โดยแบ่งเป็น ๑๖ รุ่น ๆ ละ ๑๐ ราย/ตำบล

๔) กำหนด วัน เวลา เพื่อเข้าร่วมกระบวนการถ่ายทอดความรู้

การดำเนินงานโครงการ

๑) จัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๕ ครั้งๆ ละ ๑ วัน เน้นกระบวนการในการถ่ายทอดความรู้โดยการลดต้นทุนการผลิต ตั้งแต่เริ่มปลูกจนกระทั่งเก็บเกี่ยว และผู้เรียนเป็นผู้กำหนด

เครื่องมือที่ใช้จัดกระบวนการเรียนรู้ : บัตรคำ แผนผังต้นไม้ แผนที่ความคิด (Mind Map) ปฏิทิน กระดาษบุรุษ ปากกาเคมี การวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT) แบบฟอร์มการประเมินผล (ก่อน - หลัง) วัสดุสาธิตการผลิตน้ำหมักชีวภาพ อุปกรณ์ตรวจวิเคราะห์ดิน แม่ปุ๋ยเคมี วัสดุสาธิตการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน

ครั้งที่ ๑ ประเมินผลก่อนการดำเนินงานถ่ายทอดความรู้ ปรับแนวคิด สร้างแรงจูงใจจัดทำแผนการผลิตข้าว วางแผนกระบวนการถ่ายทอดครั้งต่อไปโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม

ครั้งที่ ๒ จัดทำระบบนิเวศวิทยาของข้าว โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้กำหนด

ครั้งที่ ๓ จัดกระบวนการเรียนรู้เรื่องการจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสานตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกรโดยสามารถให้เกษตรกรนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองได้

ครั้งที่ ๔ จัดกระบวนการเรียนรู้ด้านดินและปุ๋ย โดยการตรวจวิเคราะห์ดิน และการผสมปุ๋ยใช้เอง (ปุ๋ยสั่งตัด) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพ

ครั้งที่ ๕ สรุปผลการดำเนินกิจกรรมและประเมินผลการถ่ายทอดความรู้

๗.๒ จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินกิจกรรมโครงการ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์

หลังดำเนินโครงการ

สรุปผลจัดทำรายงานโครงการ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการ

งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๓๗๐,๔๐๐ บาท

ค่าใช้จ่าย ต่อ ๑ รุ่น เป็นเงิน ๒๓,๑๕๐ บาท รวมทั้งสิ้น ๑๖ รุ่น ๓๗๐,๔๐๐ บาท

๑. ค่าวิทยากร จำนวน ๕ ครั้งๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ๕ ครั้งๆ ละ ๑,๕๐๐ บาท	เป็นเงิน ๗,๕๐๐ บาท
๓. ค่าอุปกรณ์การเรียนการสอนและอื่นๆ	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
๕. ค่าปุ๋ยเคมี สูตร ๔๖-๐-๐ จำนวน ๒๕ กก.	เป็นเงิน ๓๕๐ บาท
๖. ปุ๋ยเคมี ๐-๐-๖๐ จำนวน ๒๕ กก.	เป็นเงิน ๓๕๐ บาท
๗. ปุ๋ยเคมี ๑๖-๔๘-๐ จำนวน ๒๕ กก.	เป็นเงิน ๓๕๐ บาท
๘. ถังขนาดบรรจุ ๒๐๐ ลิตร จำนวน ๒ ถังๆ ละ ๕๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท
๙. กากน้ำตาล ๑๒๐ ลิตรๆ ละ ๑๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๒๐๐ บาท
๑๐. วัสดุไล่แมลง, ปุ๋ยและฮอร์โมนพืช จำนวน ๑๐๐ กก.ๆ ละ ๒๐ บาท	เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท
๑๑. เหล้า, น้ำส้มสายชู, หัวเชื้อ EM	เป็นเงิน ๔๐๐ บาท
รวมเป็นเงิน	๒๓,๑๕๐ บาท

หมายเหตุ : ทุกรายการสามารถถัวจ่ายได้ตามความเหมาะสม

ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

๑. เกษตรกรที่เข้ารับการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๑๖๐ ราย มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการถ่ายทอดความรู้แบบมีส่วนร่วมและสามารถนำไปใช้ได้จริง

๒. เกษตรกรมีความรู้เรื่องการผลิตข้าวที่ถูกต้องตั้งแต่เริ่มปลูกจนถึงเก็บเกี่ยวและสามารถตัดสินใจใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างถูกต้อง และมีเหตุผลบนพื้นฐานของความเข้าใจที่แท้จริงจากปัจจัยต่างๆ ในแปลงข้าว และสามารถลดต้นทุนการผลิต และผลิตผลที่มีคุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภค ลดสารพิษในสภาพแวดล้อมทำให้ระบบนิเวศดีขึ้น

๒. ชื่อโครงการ ส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากอำเภอบางบาล มีประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก ปัจจุบันการผลิตข้าวนาปีประสบปัญหาพันธุ์ข้าวเสื่อมคุณภาพ ผลผลิตข้าวตกต่ำ มีพันธุ์ปน อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์สูงและการใช้สารเคมีก็เพิ่มมากขึ้นทำให้ต้นทุนการผลิตสูง สำนักงานเกษตรอำเภอบางบาล ได้ดำเนินการส่งเสริมพัฒนาการผลิตข้าวพันธุ์ดีโดยใช้กลยุทธ์แบบการมีส่วนร่วมของเกษตรกร ลดการใช้สารเคมีและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืนตามขบวนการโรงเรียนเกษตรกรในพระราชดำริ ภายใต้โครงการศูนย์ส่งเสริมและการผลิตข้าวชุมชนเพื่อให้เกิดแหล่งผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ดีไปสู่เกษตรกรในระดับชุมชนให้ครอบคลุมพื้นที่ทำนาในอำเภอบางบาล และตำบลใกล้เคียง

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีพันธุ์ข้าวคุณภาพดีไว้อย่างเพียงพอ
๒. ลดการใช้สารเคมีและส่งเสริมการใช้เกษตรอินทรีย์
๓. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาการผลิต และการตลาด
๔. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยี (วิธีการบริหารศัตรูพืช) การผลิตข้าวที่เหมาะสมให้กับเกษตรกร

เป้าหมาย

เกษตรกร ๑๖๐ ราย

วิธีดำเนินการ

๑. จัดทำโครงการเสนอขอของบประมาณกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒. ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
๓. อบรมเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
๔. ดำเนินงานตามโครงการจัดซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าว
๕. จัดทำแปลงสาธิต
๖. ศึกษาศัตรูพืชและศัตรูธรรมชาติในแปลงนา
๗. ติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ
๘. สรุปและประเมินผลการดำเนินงานโครงการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ ๑๖ ตำบล ในอำเภอบางบาล

ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๗๐

งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๔๐๘,๐๐๐ บาท

ค่าใช้จ่าย ต่อ ๑ รุ่น เป็นเงิน ๒๕,๕๐๐ บาท รวมทั้งสิ้น ๑๖ รุ่น ๔๐๘,๐๐๐ บาท

๑. ค่าวิทยากร จำนวน ๑ ครั้งๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ๑ ครั้งๆ ละ ๑,๕๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท
๓. ค่าอุปกรณ์การเรียนการสอนและอื่นๆ	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
๔. ค่าพันธุ์ข้าว ๑,๐๐๐ กิโลกรัมๆ ละ ๑๘ บาท	เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท
รวมเป็นเงิน	๒๕,๕๐๐ บาท

หมายเหตุ : ทุกรายการสามารถถัวจ่ายได้ตามความเหมาะสม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรมีการใช้เทคโนโลยีในการผลิตข้าวที่ถูกต้องและเหมาะสม มีความรู้การกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานและมีความเข้มแข็งในการผลิตข้าวชุมชนมากขึ้น ผลผลิตที่ได้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง รายได้ในครอบครัวเพิ่มมากขึ้น

๓. ชื่อโครงการ ส่งเสริมการไถกลบตอซังฟางข้าว

หลักการและเหตุผล

อำเภอบางบาล มีประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก ปัจจุบันการผลิตข้าวนาปรังและข้าวนาปีเกษตรกรส่วนใหญ่นิยมเผาฟางข้าวซึ่งทำให้เกิดมลพิษอยู่มาก อีกทั้งทำให้ขาดปุ๋ยในดินเพาะฟางข้าวสามารถทำเป็นปุ๋ยในดินได้ เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่สามารถไถกลบฟางข้าวได้ด้วยตนเอง เนื่องจากไม่มีเครื่องจักรกลการเกษตรขนาดใหญ่ในการไถกลบฟางได้

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรหันมาไถกลบฟางข้าว
๒. เพื่อลดมลพิษทางอากาศ
๓. เพื่อเป็นตัวอย่างให้เกษตรกรอื่นๆ
๔. เพื่อเพิ่มปุ๋ยในดินในนาข้าว

เป้าหมาย

เกษตรกร ๑๖๐ ราย

วิธีดำเนินการ

๑. จัดทำโครงการเสนอของบประมาณกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒. ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
๓. อบรมเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
๔. ดำเนินงานตามโครงการ
๕. จัดทำแปลงสาธิต
๖. ติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ ๑๖ ตำบล ในอำเภอบางบาล

ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๗๐

งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๔๐๘,๐๐๐ บาท

ค่าใช้จ่าย ต่อ ๑ รุ่น เป็นเงิน ๗,๕๐๐ บาท รวมทั้งสิ้น ๑๖ รุ่น ๑๒๐,๐๐๐ บาท

๑. ค่าวิทยากร จำนวน ๑ ครั้งๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท	เป็นเงิน	๑,๐๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ๑ ครั้งๆ ละ ๑,๕๐๐ บาท	เป็นเงิน	๑,๕๐๐ บาท
๓. ค่าอุปกรณ์การเรียนการสอนและอื่นๆ	เป็นเงิน	๕,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน

๗,๕๐๐ บาท

หมายเหตุ : ทุกรายการสามารถถัวจ่ายได้ตามความเหมาะสม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรสามารถเฝ้าระวังป้องกันอย่างแพร่หลายและถูกวิธี

๔. ชื่อโครงการ โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ YSF**หลักการและเหตุผล**

การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้ทั้งนั้น ต้องเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่มองค์กรและชุมชนในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทั้งในระดับของการพึ่งพาตนเองและในระดับของการแข่งขัน โดยยึดเกษตรกรเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และเป็นการสร้างทัศนคติที่ดี ปลูกฝังค่านิยมการทำการเกษตรให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่

วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อสร้างการรับรู้ให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ให้มีการแสวงหาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหากำหนดแนวทางในการพัฒนาและการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่
- ๒) เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี

เป้าหมาย

เกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน ๙ ราย

ระยะเวลาดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๗๐

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กิจกรรม

- กิจกรรมการจัดกระบวนการเรียนรู้สร้างทัศนคติที่ดีและปลูกฝังค่านิยมการทำการเกษตรให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน ๑ ครั้งๆ ละ ๑ วัน
- จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินกิจกรรมโครงการ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์

วิธีการดำเนินงาน

- กิจกรรมการจัดกระบวนการเรียนรู้สร้างทัศนคติที่ดีและปลูกฝังค่านิยมการทำการเกษตรให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่

ก่อนการดำเนินงานโครงการ

๑) สำนักงานเกษตรอำเภوبرุณขี้แจงทำความเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติงานโครงการ

๒) คัดเลือกพื้นที่ดำเนินการถ่ายทอดความรู้

๓) กำหนด วัน เวลา เพื่อเข้าร่วมกระบวนการถ่ายทอดความรู้

การดำเนินงานโครงการ

- ๑) จัดกระบวนการเรียนรู้สร้างทัศนคติที่ดีและปลูกฝังค่านิยมการทำการเกษตรให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน ๑ ครั้ง ๆ ละ ๑ วัน

เครื่องมือที่ใช้จัดกระบวนการเรียนรู้ : บัตรคำ แผนที่ความคิด (Mind Map) ปฏิทิน กระดาษบุรุษปากกาเคมี แบบฟอร์มการประเมินผล (ก่อน - หลัง) เอกสารประกอบการบรรยาย

- จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินกิจกรรมโครงการ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์

หลังดำเนินโครงการ

สรุปผลจัดทำรายงานโครงการ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการ

งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๖,๐๗๐ บาท

๑. ค่าวิทยากร จำนวน ๑ ครั้งๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ๑ ครั้งๆ ละ ๑,๘๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท
๓. ค่าอุปกรณ์การเรียนการสอนและอื่นๆ	เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
๔. ค่าเอกสารประกอบการบรรยาย จำนวน ๙ ชุดๆ ละ ๓๐ บาท	เป็นเงิน ๒๗๐ บาท
รวมเป็นเงิน	๖,๐๗๐ บาท

หมายเหตุ : ทุกรายการสามารถถ่วงจ่ายได้ตามความเหมาะสม

ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

๑. เกษตรกรรุ่นใหม่ที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๙ ราย มีความสามารถในการแสวงหาข้อมูลวิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางในการพัฒนาและจัดการทรัพยากรที่มีอยู่

๒. เกษตรกรรุ่นใหม่ที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๙ ราย มีจิตสำนึกที่ดีในการทำการเกษตร

๕. โครงการการ พัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์
๒. เพื่อพัฒนาคุณภาพและยกระดับให้กับผลิตภัณฑ์ให้สามารถแข่งขันในตลาดได้
๓. เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้บริโภค และสร้างความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน

เป้าหมาย

๑. ผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ๒๐% จากมูลค่าเดิม
๒. ผลิตภัณฑ์มียอดขายเพิ่มขึ้น ๒๐% จากยอดขายเดิม

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมสมาชิกเพื่อระดมความคิดเห็น คัดเลือกผลิตภัณฑ์และรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสม
๒. ตรวจสอบการตลาดและความเหมาะสมกับความต้องการของตลาด
๓. จัดหาวัสดุอุปกรณ์ และประเมินราคา
๔. ดำเนินการผลิต และบรรจุผลิตภัณฑ์

๕. ดำเนินการจำหน่าย และนำรายได้มาจัดสรรเพื่อปันผลให้กับสมาชิก

ระยะเวลาดำเนินการ ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๗๐

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ค่าใช้จ่ายทั้งหมด ๒๒๐,๐๐๐ บาท แบ่งเป็น

- ค่าวัสดุอุปกรณ์ จำนวน ๒๒ กลุ่มๆ ละ ๑๐,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๒๒๐,๐๐๐ บาท

สถานที่ดำเนินการ พื้นที่ในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้รับการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เป็นสินค้าที่ได้รับการยอมรับ และเป็นที่ต้องการในท้องตลาด

๒. เกิดความร่วมมือกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม ในชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓. กลุ่มสามารถพึ่งพาตนเองได้และมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการพัฒนาสินค้า และพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิก

๖. ชื่อโครงการ โครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันสถานการณ์ประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวน ๗.๓ ล้านครัวเรือนทั่วประเทศต้องเผชิญปัญหาและได้รับความเดือดร้อนต่างๆ ทั้งด้านการผลิต รายได้ และคุณภาพชีวิต เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม เศรษฐกิจ และทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนภัยธรรมชาติ ได้ส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเกษตรกรเป็นอย่างมาก

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการให้บริการแก่เกษตรกรในพื้นที่ของหมู่บ้านมาโดยตลอด และในส่วนของการดำเนินงานอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตร ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายอาสาสมัครเกษตร ดำเนินการคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) และแต่งตั้งคณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด เพื่อกำหนดนโยบาย/แนวทางการพัฒนาและขับเคลื่อนงานอาสาสมัครเกษตรในพื้นที่ จึงจำเป็นต้องมีการจัดประชุม สัมมนาเชิงปฏิบัติการของคณะกรรมการชุดต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวให้เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครเกษตรให้มีความรู้ ทักษะการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ พร้อมทั้งส่งเสริมเครือข่ายอาสาสมัครเกษตร และหน่วยงานภาคีเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานภายใต้ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร รวมถึงการสร้างขวัญกำลังใจและเชิดชูเกียรติอาสาสมัครเกษตรและอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในรูปแบบต่างๆ

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อเพิ่มศักยภาพอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรและสนับสนุนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒. เพื่อให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรและเป็นเครือข่ายการทำงานในพื้นที่

๓. เพื่อเสริมสร้างขวัญ กำลังใจ ในการปฏิบัติงานให้แก่อาสาสมัครเกษตรและอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

เป้าหมาย

อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านที่ผ่านคุณสมบัติการเป็น Smart Farmer จำนวน ๑๐ ราย

วิธีดำเนินการ

- ๑) จัดทำโครงการตามงบประมาณจากสำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ๒) ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
- ๓) ดำเนินงานตามโครงการ
- ๔) ติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ
- ๕) สรุปและประเมินผลการดำเนินงานโครงการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ ๑๖ ตำบล ในอำเภอบางบาล

ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๗๐

งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๒,๐๐๐ บาท

๑. ค่าอาหารกลางวัน คนละ ๑๐๐ บาท ๑ มื้อ ๑๐ คน	เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม คนละ ๕๐ บาท ๒ มื้อ ๑๐ คน	เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท
รวมเป็นเงิน	๒,๐๐๐ บาท

หมายเหตุ : ทุกรายการสามารถถ่วงจ่ายได้ตามความเหมาะสม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑.อาสาสมัครเกษตรได้รับการพัฒนาศักยภาพมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ สามารถปฏิบัติงานได้ และให้บริการช่วยเหลือเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้ร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกิดการพัฒนา สามารถปฏิบัติงานตามกระบวนการโครงสร้างการบริหารงานอาสาสมัครเกษตร และเกิดการเชื่อมโยงงานอาสาสมัครเกษตร

๗. ชื่อโครงการ โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

หลักการและเหตุผล

จากการที่รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดยเน้นให้มีศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรในชุมชน เพื่อเป็นจุดถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรของชุมชน และเป็นที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการด้านการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร จึงได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ขึ้น เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนสำหรับแก้ไขจากปัญหาของชุมชนและสามารถตอบสนองความต้องการด้านการเกษตรของชุมชนได้ และเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการเกษตร โดยเน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในประเด็นการเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิตตลอดจนยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ

เกษตรกรต้นแบบในลักษณะของเกษตรกรสอนเกษตรกร เพื่อเกษตรกรที่มาเรียนรู้เกิดความรู้ความเข้าใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิต รวมทั้งยังเป็นจุดให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการด้านเกษตรต่างๆกับเกษตรกรอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่

๒) เพื่อเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

เป้าหมาย

เกษตรกรผู้นำ จำนวน ๓๐ ราย

วิธีดำเนินการ

- ๑) จัดทำโครงการตามงบประมาณจากสำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ๒) ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
- ๓) ดำเนินงานตามโครงการ
- ๔) ติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ
- ๕) สรุปและประเมินผลการดำเนินงานโครงการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ ๑๖ ตำบล ในอำเภอบางบาล

ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๗๐

งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๖,๐๐๐ บาท

๑. ค่าอาหารกลางวัน คนละ ๑๐๐ บาท ๑ มื้อ ๓๐ คน	เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม คนละ ๕๐ บาท ๒ มื้อ ๓๐ คน	เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
รวมเป็นเงิน	๖,๐๐๐ บาท

หมายเหตุ : ทุกรายการสามารถจ่ายได้ตามความเหมาะสม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรผู้นำได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรและเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่จากศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เพื่อนำไปปรับใช้ในพื้นที่การเกษตรของตนเอง

๘. ชื่อโครงการ โครงการคลองระบายน้ำหลากบางบาล-บางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หลักการและเหตุผล

จากปัญหาอุทกภัยซ้ำซากในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ก่อให้เกิดความเสียหายให้กับประเทศอย่างมากมาย และกว้างขวางในทุกภาคส่วน กรมชลประทานได้จัดทำแผนบรรเทาอุทกภัยเจ้าพระยาตอนล่างเพื่อแก้ไขปัญหาให้ครอบคลุมทั้งด้านอุทกภัย การขาดแคลนน้ำ คุณภาพน้ำ และการบริหารจัดการน้ำขึ้น โครงการคลองระบายน้ำหลากบางบาล-บางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นโครงการหนึ่งของแผนบรรเทาอุทกภัยเจ้าพระยาตอนล่าง เพื่อเพิ่มศักยภาพการระบายน้ำของแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณก่อนเข้าตัวเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยไม่เกิดผลกระทบกับบ้านเรือนริมตลิ่ง เป็นการขุดคลองระบายน้ำสายใหม่เพื่อผันน้ำเลี่ยงเมืองพระนครศรีอยุธยาจากแม่น้ำเจ้าพระยา

ช่วงตั้งแต่อำเภอบางบาลถึงอำเภอบางไทร โดยการดำเนินโครงการจะทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม บางประการ กรมชลประทานได้จัดทำแผนอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม เพื่อป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมที่อาจจะเกิดขึ้นกับการดำเนินการโครงการฯ โดยประกอบด้วย แผนงานจำนวน ๑๖ แผนงาน

กรมส่งเสริมการเกษตร โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นหน่วยงานที่ได้รับ มอบหมายในการรับผิดชอบ แผนการพัฒนาและส่งเสริมการเกษตร ซึ่งเป็นแผนหนึ่งในแผนปฏิบัติการระยะ ดำเนินการโครงการ ของแผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ของโครงการคลองระบายน้ำหลาก บางบาล-บางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ - ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๗๔ จะดำเนินการในพื้นที่ ๓ อำเภอ ๑๐ ตำบล ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเป้าหมายเป็น เกษตรกรในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถปรับตัวในการดำเนิน ชีวิต และให้เกษตรกรได้พัฒนาเรียนรู้ตามความต้องการ ตรงกับสภาพปัญหา และบริบทของพื้นที่ ซึ่งจะส่งผลให้ เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น เกิดความมั่นคงและยั่งยืนในอาชีพการเกษตร

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อให้เกิดการทบทวนแผนพัฒนาการเกษตรแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการฯ
๒. เพื่อให้เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ ได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร และสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านการเกษตร

เป้าหมาย

เกษตรกร ๑๒๐ ราย

วิธีดำเนินการ

- ๑) จัดทำโครงการตามงบประมาณจากสำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ๒) ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
- ๓) ดำเนินงานตามโครงการ
- ๔) ติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ
- ๕) สรุปและประเมินผลการดำเนินงานโครงการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ ๓ ตำบล ในอำเภอบางบาล ได้แก่ ตำบลวัดยม ตำบลพระขาว และตำบลมหาพราหมณ์

ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๗๐

งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๑๒๓,๐๐๐ บาท

๑. ค่าใช้จ่ายในการจัดเวทีถ่ายทอดความรู้ ๓ ตำบลๆ ละ ๔๐ ราย	เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท
๒. ค่าวัสดุสาริตการผลิตเห็ด	เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท
๓. ค่าวัสดุการเกษตร สนับสนุนการผลิตเห็ด	เป็นเงิน ๘๑,๐๐๐ บาท
รวมเป็นเงิน	๑๒๓,๐๐๐ บาท

หมายเหตุ : ทุกรายการสามารถจ่ายได้ตามความเหมาะสม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรได้ตรงตามความต้องการและสภาพ ปัญหาแต่ละพื้นที่

๒. เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านการเกษตรเพื่อลดรายจ่ายสร้างรายได้เสริมให้กับเกษตรกรได้

๓. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ได้รับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทบทวนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร

การวิเคราะห์ SWOT ระดับตำบล ตำบลมหาพราหมณ์

การวิเคราะห์ SWOT ตำบลมหาพราหมณ์

จุดแข็ง S = Strength

๑. มีพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในเขตชลประทาน และใกล้แหล่งน้ำธรรมชาติ คลองบางบาล เหมาะแก่การทำการเกษตรตลอดปี

๒. มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรชุมชนวัดยม จำนวน ๑ กลุ่ม ดำเนินกิจกรรมการเพาะเลี้ยงเห็ดนางฟ้า ภูฐาน การแปรรูปขนมไทย และได้รับงบประมาณสนับสนุน โครงการเสริมสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย จำนวน ๑ กลุ่ม (กลุ่มเพาะเห็ดนางฟ้าภูฐานตำบลวัดยม) และกลุ่มได้รับความร่วมมือจากเกษตรกรในตำบลเป็นอย่างดี มีความสามัคคีและกลุ่มมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

๓. แหล่งน้ำและระบบชลประทานได้รับการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

๔. สินค้าด้านการเกษตรมีความหลากหลาย เช่น ด้านพืช ข้าว ไม้ผล และพืชผักสวนครัว

ด้านประมง การเลี้ยงปลาในกระชัง และด้านปศุสัตว์ การเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ ไก่พื้นเมือง

๕. มีการคมนาคมขนส่งสะดวก สามารถขนส่งผลผลิตทางการเกษตรได้อย่างรวดเร็ว และอยู่ใกล้แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร

๖. เกษตรกรมีใจรักอาชีพการเกษตรกรรม มีความกระตือรือร้น มีความใฝ่รู้ จากหน่วยงานราชการ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เข้ามาสนับสนุน องค์ความรู้และเทคโนโลยี ด้านการเกษตร เพื่อนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง

จุดอ่อน W = Weakness

๑. เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตสูง เนื่องจากต้องพึ่งพาปัจจัยภายนอก ทุน แรงงาน ปัจจัยการผลิต และไม่สามารถควบคุมราคาค่าต้นทุนการผลิตได้

๒. คุณภาพของผลผลิตยังไม่เป็นที่ต้องการของตลาด เกษตรกรยังไม่ได้เข้าสู่กระบวนการขอรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร

๓. พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่ เกษตรกรไม่ได้เป็นเจ้าของพื้นที่เอง เป็นพื้นที่เช่าจากนายทุน

๔. เกษตรกรยังขาดความเข้าใจในการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามหลักวิชาการ

๕. เกษตรกรยังขาดความเข้าใจในการปรับปรุงและบำรุงดินอย่างถูกต้องและเหมาะสม

๖. เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ สุขภาพไม่แข็งแรง ปลดปล่อยพื้นที่การเกษตรให้เข้าแทนการทำการเกษตรเอง

๗. ขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร ที่เป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ เนื่องจากแรงงานส่วนใหญ่จะเข้าสู่แรงงานภาคอุตสาหกรรม

๘. สภาพแวดล้อม แหล่งน้ำ พื้นที่ปลูก เสื่อมโทรม จากการใช้สารเคมีอย่างหนักและเป็นเวลานาน พร้อมทั้งเกษตรกรขาดความรู้ในการปรับปรุง บำรุงดินที่เหมาะสม

โอกาส O = Opportunity

๑. รัฐบาลให้การสนับสนุนและความสำคัญกับภาคการเกษตรมาโดยตลอด
๒. เกษตรกรในชุมชน มีการเตรียมความพร้อม เพื่อรองรับการสนับสนุนโครงการหรือองค์ความรู้จากหน่วยงานราชการ และหน่วยงานภาคี
๓. ผู้บริโภคมีความต้องการบริโภคสินค้าเกษตรเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัย และสินค้าเกษตรอินทรีย์
๔. มีเส้นทางคมนาคมสะดวกสบาย ง่ายต่อการเดินทาง ใกล้แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร
๕. มีระบบชลประทานเข้าถึงทุกพื้นที่การเกษตร สามารถทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี
๖. ส่งเสริมและสนับสนุนแหล่งเงินทุนในระดับรากหญ้า ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
๗. ชุมชนตำบลวัดยม มีพื้นที่ปลูกกล้วยชนิดต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก และมีปราชญ์ชาวบ้านด้านการปลูกกล้วย สามารถถ่ายทอดความรู้ และเป็นจุดเรียนรู้การปลูกกล้วยให้กับเกษตรกรในชุมชน และเกษตรกรในชุมชนใกล้เคียงได้

ข้อจำกัด T = Treat

๑. ราคาปัจจัยการผลิตค่อนข้างสูง ทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นตามไปด้วย
๒. ราคาผลผลิตไม่แน่นอน ไม่สามารถควบคุมราคาผลผลิตทางการเกษตรได้
๓. ตลาดรองรับสินค้าในพื้นที่มีไม่เพียงพอ ทำให้เกษตรกรต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งผลผลิตทางการเกษตรไปจำหน่ายในพื้นที่อำเภอใกล้เคียง
๔. การระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช
๕. การประสบปัญหาจากภัยธรรมชาติ ภัยแล้ง และอุทกภัย เป็นพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากทุกปี เกษตรกรต้องรีบปลูกพืชและเก็บเกี่ยวผลผลิตให้ทันก่อนเกิดอุทกภัย
๖. เกษตรกรนิยมใช้สารเคมี เป็นหลักในการแก้ปัญหา กรณีเกิดโรคแมลงระบาดในพื้นที่ เกษตรกรยังไม่มีความรู้ด้านสารชีวภัณฑ์
๗. อัตราค่าเช่าพื้นที่ทำการเกษตรสูงไม่สมดุลกับราคาผลผลิตในปัจจุบัน

บรรณานุกรม

แสดงสภาพพื้นที่และการใช้ที่ดิน ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๗)

แสดงสภาพพื้นที่ดินในพื้นที่ราบลุ่ม และดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๗)

แสดงสภาพพื้นที่การปลูกพืชเศรษฐกิจ (นาข้าว) ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๗)

แสดงสภาพพื้นที่ดินในพื้นที่ราบลุ่ม และดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๑.๕ ข้อมูลกลุ่มชุดดินตำบลมหาพราหมณ์ ที่มา :แอปพลิเคชัน "LDD Land Info", พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๑.๖ พื้นที่ดินมีปัญหาของตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> (ดินปัญหา), พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๑.๗ พื้นที่ดินที่เหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> , พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๑.๘ ปริมาณน้ำฝนในพื้นที่ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๑.๙ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบลมหาพราหมณ์
(ที่มา : www.google.co.th/maps/dir/ตำบล+บางบาล+อำเภอ+บางบาล+จังหวัดพระนครศรีอยุธยา+๑๓๒๕๐/ที่ว่าการอำเภอ+บางบาล+๔๔๔๔%๒๖๔๓+ตำบล+สะพานไทย+อำเภอ+บางบาล+จังหวัดพระนครศรีอยุธยา+๑๓๒๕๐, พ.ศ.๒๕๖๗)

ภาพที่ ๑.๑๐ แหล่งน้ำชลประทาน
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> (แหล่งน้ำชลประทาน), พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลมหาพราหมณ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลมหาพราหมณ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, ๒๕๖๗)